

Balázs F. Attila

Versek Poezii

Adela Iancu
fordításában

În traducerea
Adelei Iancu

LIMES / Dellart

BALÁZS F. ATTILA

Versek • Poeszii

Colecția
BILINGUA
könyvek

BALÁZS F. ATTILA

Versek • Poezii

Adela Iancu fordításában
în traducerea Adelei Iancu

Limes / Dellart

Editor: **Mircea Petean** felelős kiadó

Coperta / borítóterv: Balázs Béla

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BALÁZS, ATTILA F.

Versek - Poezii / Balász F. Attila ; în trad. Adelei Iancu. - Cluj-Napoca :
Dellart, 2009

ISBN 978-606-92226-1-4

I. Iancu, Adela (trad.)

821.511.141(498)-1=135.1=511.141

© Limes, Dellart, 2009

© Balázs F. Attila, 2009

ISBN 978-973-726- 452-7

ISBN 978-606-92226-1-4

Mottó:

*Régtől sejtettem ezt és folyton féltem,
hogy más is rájön: nyakunkon a kés,
mert ha igaz és nincs Isten az égben,
úgy erkölcs sincs, sem igazságtevés,*

*se jó, se rossz, se út, se cél, se rendszer,
csak káosz, ahol minden egyremegy
és mentől többet tud, lát, ért az ember,
az élet annál értelmetlenebb: -*

Faludy György

Motto:

*! și am rămas cu Moartea-n față ...
toamnă mi-ar fi plăcut să fiu,
să nu am nici o bucurie
doar prada altora să fiu !*

Cezar Ivănescu

Kellékek

2x4-es szobámba padlásokról ellopott
kacatokat gyűjtöttem: százéves cseréptálak
kancsók gerebenek héhelők orsók
festett és faragott guzsalyak
órák kalamárisok mozsarak csengők nyársak
botok sorakoztak táramban
és persze kedvenc könyveim amiket minden
költözéskor gondosan összecsomagoltam
logikusan megszerkesztett rendetlenségemben
nem tűrtem idegen beavatkozást
elküldtem a lányt aki jóhiszemű
buzgalommal rendbe tette a kéglit
aztán a csend zsibbasztó csapdájában
vártam mindig valamit
amit megnevezni soha nem tudtam
csak lebegtem
a sejtelem kagylósusogású hullámain

Recuzite

În camera mea de 2x4 din poduri furate
bulendre am adunat: străchini centenare
căni daraci oale străbune vopsite și
cioplite caiere ceasuri călimări mojar
tălângi frigărui se-nșirau în colecția-mi
și desigur preferatele-mi cărți pe care
la fiecare mutare grijuliu
le-am împachetat
în dezordinea-mi logic elaborată
n-am răbdat amestec străin
am trimis fata care cu sânguință
și bună-credință a rânduie odaia
apoi în amortitoarea capcană a liniștii
am așteptat mereu ceva ce a numi
niciodată n-am știut
am fluturat doar pe valurile-i
a scoicii șoapte intuiție

Kulisszák mögött

az, amit nem mond ki senki: árva
mint színes pára beleolvad
a fölénk hajló égbe vagy
belevesz a terpeszkedő világba
tehervagonra rótt ige:
enyhe karcolás az ember történetében
kallódó lelet: valóság-e vagy
polipnyújtózású képzelet?

nyűtt díszletek közt beesett arcú
idegen: viszketeg, halál-karcsú
önnön életét keresi
s ha nem leli
mint élő szülőkkel árva
a másét ölti magára

csak az örök amibe nem bújhatunk
minden átélhető: halál
a mutató áll? vagy vele forog a világ?

În culise

aceea, ce nimeni nu rostește: e orfan
ca orice abur colorat se topește-n
înclinatul cer sau se pierde-n lume
slovă pe marfar hurduc:
lină scrijelitură în a omului istorie
pierdut vestigiu: adevăr e sau
polipară întindere a imaginației?

față surpată printre uzate decorațiuni
străin: mâncărim, cu zveltețea morții
propria viață o caută
și dacă n-o găsește
ca orfan cu părinți în viață
a altuia o-mbracă

veșnic e doar în ce nu ne putem ascunde
totul ce poate fi trăit: e moarte
indicatorul stă? sau cu ea se-nvâрте lumea?

Csendélet

a szagok
a függönyön átszivárgó fény
az istenkísértő üresség

a zárból kiesett kulcs
az óra lihegő ketyegése
kávészsészék poharak csikkek

a fej nyoma a párnán
ráncos arcú öregasszony vigyora
a lepedő

és aki az ágy szélén ül
az nem te vagy –

Natură moartă

Mirosurile
strecurată lumină prin perdea
goliciunea ispitei dumnezeiesti

din încuietore căzută cheie
ticăitul gâfâit al orei
cești de cafea pahare mucuri

stampa capului pe pernă
cearșaful e
rânjit de babă

și cea care stă pe-a patului margine
nu ești tu –

Színpad az egész...

széthullnak a mondatok, a szerkezet
a szavak jelzésszerűen – mint
egy éjszakai metropolis
fényreklámai villannak:
válaszok – kérdések

az amit mondok tényleges mondanivalóm
vagy csak a szerep mondatai?
a szerep én vagyok mert önmagam játszom
szöveggel és szöveg nélkül –

ötvözet mely megszilárdult
mielőtt formába öntötték volna

maszkom: meztelenségem
a látszatok átlátszó maszkok
szeretet szigor hiúság becsvágy
alázat és megalázás manír bizalom

istenséget vállalni a bukás vállalása
pórusaidba nyal a formálható anyag
miközben kezében tart egy formáló erő

teremtő teremtmény első lépése:
megtagadja teremtőjét

Totu-i o scenă

se descompun și cad în bucăți spusele
mecanismul cuvintelor în manieră simbolică –
precum luminoase reclame
ale unei nopți metropolitane
lucesc: răspunsuri – întrebări

ceea ce zic cu-adevărat e mesajul meu
sau doar ale rolului spuse sunt –
rolul sunt eu căci pe mine însumi mă joc
cu sau fără de text –

aliaj încremenit
înainte de-a fi în formă turnat

masca: nuditatea mea
simulată transparente măști
ale dragostei severă și deșartă aspirație
smerenie și înjosire încredere

să alegi dumnezeirea e alegerea căderii
se prelinge materialul formator în pori
în timp ce-n mână te ține o putere creatoare

prim pas al făpturii dumnezeiești :
își neagă creatorul

táltos varázsló: megfogant szerepek
virágoznak benne
ezeket osztogatja útjain

mutatványai:
terhes golgoták
a szenvedés büszke glóriájával
látványos kudarcok dühvel és
kétségbeeséssel fűszerezve
istenek elviselhetetlen csendje
kiátkozott papok kárhozata
alkoholgőzös pokol

aztán görcsös igyekezet: úgy tesz mintha...
férj szerető szülő rokon barát régiséggyűjtő
próbál lenni hisztériás törekvéssel

tehetetlenül sodródik mert
kapaszkodni csak önmagába tud
nem lehet apa férj barát ki
szerepeket játszik mert a szerep ő maga
örökös társa a vállalt vagy nem vállalt magány
pokla légkondicionált
és kedve szerint berendezett
ide csak kiátkozott angyalok léphetnek be
falai láthatatlanok ezért bevehetetlenek

szerelmei: szerepei: pokoli létfeltétel

egyetlen lehetőség hogy ő legyen
hogy emberi utat járhatson végig

puternic vrăjitor: roluri concepute
înfloresc launtru-i
astea le-mparte pe drumuri

producția:
însărcinate golgote
cu gloriosul orgoliu al suferinței
cu furia spectaculoaselor înfrângeri
și cu disperare condimentate cu
insuportabila liniște dumnezeiască
blesemată condamnare a popilor excomunicați
vapori de alcool în iad

apoi spasmodică râvnă: așa face parcă...
ar fi bărbat iubit părinte prieten frate colecționar de vechituri
încearcă mereu cu isterica-i sânguință

neputincios se zbate căci
doar în sine însuși știe a se agăța întotdeauna
nu poate fi tată soț prieten
cel ce roluri joacă rolul el însuși fiind
succesor partener ales sau neales
solitarul său iad cu aer condiționat
și aranjat după plac
aici doar îngeri căzuți pot păși printre
pereți invizibili și părăginiți

iubirile lui rolurile lui: infernală subzistență

singura posibilitate ca el să fie
pe calea umană să poată umbla

az itthon
az otthon
és az otthontalanság között
a változás a változtatás
és a szemlélés között

vagy eltűnik
ellentétes helyzetek bozótjában
eufória depresszió
szeretet szex aszkézis

végleges helyzet nem lehet
mert belengi az unalom
az unalomból menekül
minden menekülés új élményeket hoz
az újélmények új bűnöket
nem lehet büntetlenül
teljességet akarni

nem neked szerelmem
magamnak kell bebizonyítanom
hogy képes vagyok
és készen vagyok az áldozatra
és hogy kétségbeesett öngyötrésem
nem csupán alakítás

(Látod, büszke vagyok rá,
pedig mily kétségbeejtő
hogy te biztonságban érzed magad mellettem
miközben én félek) –

pîn' la capăt între
la mine acasă
acasă la ai mei
și făr' de casă
între modificare schimbare și contemplare

ori dispare-n
mărăcinișul situațiilor contrare
iubire depresiv euforică
asceză sexuală

situație definitivă nu se poate
căci o leagănă plictiseala
din plictiseală evadează
orice evadare noi revelații aduce
noile revelații noi păcate
nu se poate făr' de pedepse
desăvârșire să vrei

nu ție iubito,
mie trebuie să-mi dovedesc
că sunt în stare
și-s pregătit de jertfă
și propriul meu supliciu
nu-i doar pură-ntrupare

(Vezi, sunt mândru de ea,
cu toate că exasperant e
ca tu în siguranță să te simți lângă mine
în timp ce mie mi-e frică) –

Gordiuszi csomó

átkom a sietség –
mindenről lekések

a titkokat lesem
gordiuszi csomó: én

emelem koponyatetőm
hogy aki néz lásson

ha szeret engem az isten
mért kell megbocsásson?

Nod gordian

blestem graba
întârziiu peste tot

pândesc secretele
nod gordian: eu

las vârful capului să-mi cadă
cine se uită să mă vadă

Dumnezeu dacă mă iubește
de ce trebuie să mă ierte?

Látomás I.

hatalmas pók a Falon
hosszú sorokban zárandokok
a – mi van mögötte – rabjai
egymást préselve
várják a csodát
s a halálvirág szemű pók
cseppkötőrelemmel behálózza
mindazokat
akik nem néznek vissza –

láthatatlan pogrom
s a szétterülő jégvirágcsipke
közepén ott virít
mint sokszínű point
a látók egymásba kapaszkodó
csoportja

Vedenie I

uriaș păianjen pe Perete
în lungi rânduri pelerini
robii – a ce e după –
unul în altul înghesuiți
așteaptă miracolul
și al morții ochi de floare păianjen
cu infinită răbdare-i învăluie
pe toți cei care nu
privesc în urmă –

pogromuri nevăzute
și al dantelei de gheață așternut
acolo-n mijloc înflorește
ca puncte policrome
ale mulțimii privitorilor
unii pe alții cățărați

Látomás II.

összegöngyöli az alkony
a Falra vetülő árnyakat
foszforsercegésű látomások
éjszakája burkolja be
koponyáinkat
riadt szemekben
éjfél mutatnak a mánusok
opálos égen a hold iszkol
ólom dombok felé
hol fekete sakkfigurákkal
a szájukban
patkányok kapaszkodnak
hosszú sorokban

Vedenie II

se-nvălătuțește amurgul
proiectate pe perete
cu sfârâit de fosfor fantome
noaptea o-nvăluie
alor noastre scăfârlii
le tresar în ochi
minutarele
miezul nopții arată
pe cer de opal luna
înspre dealuri fuge
unde cu negre figuri de șah
în gurile lor se cațără
în șiruri lungi șobolani

Nolitánia

Utolsó kép:
kicsapódó lehelet
keretezi arcod –
rokkant hiányzó kezével:
megsimogatlak
aztán megkocsonyásodott mozdulatok

és akkor azt mondtam:
van, de mi végett
ha kegyetlen mint minden hatalom –
tudtam:
be kell következnie
hogy bekövetkezik:
nem hittem soha

kikapcsoltam a világot
mínusz húsz alatt
gémberedett a higany
amikor egyik jégcsapon
remegve lefutott
az első csepp aztán
egyszerre mosni kezdte
az ablakokat
forró sós lé

az emberek úgy siettek el
önmaguk mellett hogy

Nolitanie

Ultima imagine:
izbită răsuflare
îți înrămează chipul –
cu-a lipsei mâinii handicap:
te mângâi
apoi mișcări gelatinoase

și atunci am spus:
este, dar în ce scop
dacă e nemilos ca orice putere
știam:
trebuie să se întâmple
că se-ntîmplă:
niciodată n-am crezut

am deconectat lumea
mercurul a-nșepenit
sub minus douăzeci
cînd pe-un sloi de gheață
tremurând a coborât
primul strop
apoi deodată geamurile
să le spele-a-nceput fierbinte
zeamă sărată

așa se grăbeau oamenii
pe lângă ei înșiși

észre sem vették a fogaim nyomán
nyíló vérrózsát
gyökerei átszőtték testemet
elhervad - újranyílik
mert megtartani nem tudtalak
de elveszíteni csak magamat tudom –

încât nici n-au observat
ampreanta dentară: floarea de sânge
peste trupu-mi sărit-au rădăcinile
se veștejește – înflorește iar
căci să te păstrez n-am știut
dar de pierdut doar pe mine mă știu –

Eufória

nyújtózó fényfoltok:
narancstestű lányok
hatalmas hangyaboly ágyékodon
sejtek üzemzavara
kifacsart nyakú hattyúk
nyálkásan csusszanó halak
földbe öltöztetett csontvázak
nyomorék csúszómászók
nullpont félúton
lebegés két sík között
a súlytalanság egyensúlyában

kozmikus osztozkodás:
a testet a gravitáció
a lelket a vakarózó mindenség

undor depresszió
két tányér között morzsolódik
az ember
a megtöretett test
a gravitációé
de hol szívárog el
a kisajtott lélek?

Euforie

întinse pete de lumină:
fete cu trup de portocală
imens mușuroi pe coapsă
al presimțirilor tulburător mesaj
lebede cu gâtul smuls
băloși pești alunecoși
în pământ îmbrăcate schelete
infirmi cățărați
punct zero la mijloc de drum
plutire între două planuri
cosmica diviziune

în echilibrul imponderabilității:
trupul gravitația
sufletul suprimătoarea totalitate

dezgustătoare depresie
între două pietre de moară
se fărâmițează omul
zdrobitul trup
e-al gravitației
dar unde se scurge
storsul suflet?

De toto corpore

Felnyög
nyakát előrenyújtja
kitágult orrcimpáin
felgyorsulva árad
ki-be a levegő
nyálkásan fehérítő orra
megremeg
amikor a hideg rácsokhoz ér
horkant
nyelvével leftyeg
vérmes szemére
kéjesen ráfolyik
bozontos szemhéja
míg a sódarab felé nyalint
a hazug gyönyörtől
nyúlósan folyik a nyála
nagyokat nyal a semmibe
fel-felnyúló szemhéja mögött
ingerlőn fénylik a sötömb
a vágy ködében nő
közeledik
beleremeg egész teste
mikor az íz elzsibbasztja
kéjesen lüktető nyelvét
megmerevedik teste

De toto corpore

se tânguie
'nainte-și întinde gâtul
pe dilatatele-i nări
aerul înțetit se difuzează
afară-nlăuntru
vâscos a nasului albeață-ncremenește
când la gratii reci ajunge
cu limba-i horcăitoare
plescăie
pe ochii-i sangvinici voluptos
cade stufoasa-i pleopă
pân' ce drobul de sare
spre ea salivează
de mincinoasa desfătare
prelung saliva-i curge
cu greu înghite-n sec
lângă pleopa larg deschisă
ațâțător sclipește
bulgărele de sare
în ceața dorinței crește
se-apropie
întregu-i trup se cutremură
când gustul îl amortțește
voluptos tresăltânda-i limbă
înțepenitu-i trup

gyönyör fájdalma
fut végig tagjain
felemeli fejét
fásultan leheveredik
hagyja hogy csipás szemét
körüldongják a legyek

voluptoasa-i durere
mădularu-i străbate
capu-și ridică
apatic se-ntinde
lasă ca urdurosu-i ochi
muștele zumzăind să-l înconjure

Október

ősz kínálja padjait
rozsdát csöpögő lombok alatt
finom rengéseivel simul lábad
alá a föld
később hallhatod
borzongató dorombolását
amikor
varjak szárnya alá bújik a fény
és patkányok osonnak cifra
sakkfigurák között amelyek
egytől egyig feketének tűnnek

leperegnek a betűk is a lapról
sercennek talpak alatt

valahonnan vagy valahová
menekülő lány léptei gyúlnak
az éjszakában –
október
hideg lepedők ködébe takarózom

Octombrie

toamna-și oferă băncile
sub frunzișul rugină picurând
se lipește tremurând
sub piciorul tău
pământul, poți auzi mai târziu
fremătătorul său tors când
sub aripile ciorilor
lumina se ascunde
și furișatul bizar al șobolanilor
între figuri de șah care
de la un cap la altul negre par

cad și literele de pe pagină
scârțâie sub tălpi

de undeva sau spre ceva
pribeagă fată pașii lungeste
în noapte –
octombrie
în negura plăpumilor reci mă-nvelesc

A nyár

elidőzik ajtód előtt
felmelegíti lépcsőidet
mintha azt akarná:
vedd tudomásul –
kulcsokat próbálgat záradba
felkapaszkodik
a repkény szárain
ablakodig és
kíváncsian bekukucskál
port fúj a szemedbe
ha ajtót nyitsz neki
gyomrodba mar
ha gyümölcsivel enyhíted éhed
elindulsz hársszagú birodalmába
ellopod árnyékait és meleg
ágyába bújsz asszonya mellé

Vara

zăbovește-n fața ușii tale
îți încălzește treptele
de parcă asta ar vrea:
aminte ia
în zaru-ți chei încearcă
pe-a iederii tulpini
se cațără
se ferestruiește
și curios trage cu ochiul
de ușa-i deschizi
praf îți suflă-n ochi
de potolitu-ți-ai deja foamea
cu poame în împărăția miresmei de tei
pornești
umbrele-i furi și în caldu-i
pat lângă femeia lui te cuibărești

Sorsok

pókhálón
vergődő pók

megrepedt márvány
bimbójába fojtott virág

patakkal
nyelvelő kövek

tükrök örök hűtlenségben
megrészegedett ágak

álmokkal táplált holnap
bebútorozott koponyák

közagyaktól kölcsönzött
eszmék

örökbe hagyott szavak
illúziók az íróasztal fiókjában

örökre elnapolt
kapuállítás

sorsunk:
epilógus
de túléljük ezt a
csendes vihart

Destine

păianjen în pânda-i
zbătându-se

crăpată marmură
floare-n pârg înecată

pietre pălăvrăgind
cu pârâul

veşnic infidele oglinzi
îmbătate ramuri

măine cu vise hrănit
capete mobilate

împrumutate idealuri
de minţi comune

vorbe moştenite
iluzii în sertarul biroului

construcţia unei porţi
veşnic amânată

al nostru destin:
epilog
să supravieţuim acestei
tăcute furtuni

Méregpohár

a fényt csak boldognak tudjuk
elképzelni
nem csak lenni –
 élni akarunk
hogy méltók legyünk a szeretetre
egyre vakmerőbben szeretünk
mert a halál is átmeneti
berendezzük magunkat
hogy aztán elköltözzünk
mert kizsákmányolnak minket
az általunk teremtet dolgok

felejtsük el nyelvünket
füvektől fáktól
tanuljunk újra beszélgetni
tört élez az idő
a toronyóra mutatóiból
s mi nem tudjuk hány óra
gyülekezünk a közhelyekbe
találó szólásoktól
megmámorosodva
megbocsátjuk istennek hogy
befejezetlenül hagyta a világot
s kiisszuk a méregpoharat amit
a cafska élet nyújt szerelmesen

Pahar de otravă

lumina doar bucuroasă ne-o putem
închipui
nu doar să fim –
 să trăim vrem
ca să fim vrednici pentru iubire
mereu în a orbului măsură iubim
căci și moartea e provizorie
ne amenajăm
ca apoi să ne mutăm
căci pe noi ne jecmănesc
ale noastre general plăsmuite lucruri

hai să ne uităm limba
de la ierburi-copaci
din nou a vorbi să-nvățăm
din ale ceasului arătătoare
timpul ascute pumnal
și noi cât e ceasul nu știm
în locuri comune ne adunăm
îmbățați de potrivite slove
îi iertăm lui Dumnezeu
că lumea a lăsat-o neterminată
și bem paharul de-otravă pe care
franjurita viață îndrăgostită
ni-l întinde

Halállal rokon

nem élek már
 meg sem haltam
tanulok a füvek nyelvén
tiltakozni
kétszer halnék ha a halál is
velem halna –
halállal rokon hosszú álmom
korán van még szerelmem
ebben a világban
mely érte megtöretett

Rudă cu moartea

nu mai trăiesc
nici n-am murit
învăţ pre limba ierbii
sa protestez
de două ori aş muri dacă şi decesul
s-ar stinge cu mine –
rudă cu moartea mi-e visul cel lung
încă-i devreme iubito
în această lume
care pentru el s-a răstignit

Megtört kenyér

a város nesztelenül lemeztelenül
mocskos ködöt kavarnak
nagyszájú varjak
kiégett szemű férfiak az alkohol templomaiban
láthatatlan katakombákban új mítoszok
titkokat őrző falakra a repkény kapaszkodik
levágott fejekből felbugyognak a szavak
vak kezek mint megfagyott csirkék bután
elfekszenek néhány tétova mozdulat után
átlótt könyvön át bukdácsol a csomagolt
rémület
a csatornában deformált dögök között
kivágott hangszerfák
az utolsó fényvitorlás megfeneklett
visszavert hullámok fortyogva keresik az
egyensúlyt
négy milliárd árnyék: apró kráterek
a mesterséges fénnel megvilágított falon
mint óriás százlábú
galambtojáson
lapul a jelenkor történelme
a kiegyezés megterített asztalára
özönlenek a svábbogarak
madárraj tollázkodik Thrasyllus tar fején
aki tudja hogy már csak rosszat jövendölhet
mintha éppen bagolytollat lelt volna
ebédhez megtört kenyérében –

Pâine ruptă

oraşul silenţios se dezgoleşte
murdară ceaţă amestecă
gălăgioase ciori
în templele alcoolului bărbaţi cu ochii arşi
în nevăzute catacombe noi mituri
pe pereţi de secrete păzitori se caţăra iedera
din tăiate capete îţânesc cuvintele
oarbe mâini precum pui îngheţaţi tâmpite
se culcă după nişte mişcări indecise
de ciuruita carte se-mpiedică spaima-mbalată
în canal printre deformate stârvuri
copaci cântători
ultima corabie de lumină eşuează
valuri bătute-napoi clocotind caută
echilibrul
patru miliarde de umbre: mărunte cratere
cu meşteşugita lumină pe peretele luminat
ca pe un uriaş miriapod
ou de porumbel
se-tinde istoria contemporană
pe masa tratativelor
năvălesc gândacii de bucătărie
stol de păsări se-mpănează
pe-a lui Thrasyllus ţeastă cheală
care doar rău poate proroci
ca şi când pană de bufniţă-ar fi găsit
în pâinea ruptă la prânz -

Füvek oltárán

a tisztáson fiatal pár
gyilkolja a szerelmet

magányom jegyese
időből
és fényből
fonja hálóját
csalódás és kiábrándulás
remekműve

füvek oltárán letérdelek
ég a föld alattam —

Pe-altarul ierbii

În poiană tânără pereche
omoară iubirea

a singurătății-mi logodnică
din timp
și luminează își
împletește plasa
a înșelăciunii și dezamăgirii
operă de artă

pe-altarul ierbii-ngenunchez
arde pământul sub mine –

Amikor nem nő árnyékunk

úgy lépni a szerelembe
mint a nap: visszafordíthatatlanul
úgy simogatni mint a tenger hullámai:
újra rohamozva törékeny tested

a kétely falat emel szíved
szívem
közé
csak könnyező ég alatt
szerethetlek
amikor nem nő árnyékunk

Când nu ne crește umbra

așa să pășești în iubire
ca soarele: fără întoarcere
așa să mângâi precum valurile mării:
din nou asaltându-ți trupul fragil

incertitudinea zid ridică
între-ale noastre
inimi
doar sub înlăcrimatul cer
te pot iubi
când nu ne cresc umbre

A kórus

egy intésre amely mint
lúktetés az agy legmélyebb szféráiból
forró hullámokban futott végig a sejteken
kidüledt a szem
a kitágult tüdő s a megfeszült arcizmok
kipréselték a megnyílt ajkak között a hangot
végiggörgött a végtelen folyosón
a falaknak csapódva
s széthullt mint verembe esett farkas
vonítása süket fatörzsek között

s akkor körülnéztem:

a kórus

A KÓRUS

összeszorított ajkakkal döbbenten
nézte a semmi gégején lecsusszanó
hangot
mely lehetett volna bárkié
mely bármelyiké lehetett volna
majd bezárkózott tagjaira bomlott
akik a behúzott
függöny mögött
szétszéledtek
a gondosan összehajtogatott világban
melyet egy láthatatlan kéz
zsebre tett

Corul

la un semn care
ca o pulsație din cele mai adânci sfere-ale minții
în valuri fierbinți trecu prin celule
ochii și-au ieșit din orbite
dilatatul plămân și ai feței încremeniți mușchi
printre-ntredeschise buze a stors glasul
de pereți lovindu-se pîn' la capăt se rostogoli
pe nesfârșitul culoar
și se-mprăștie precum urletul lupului
căzut în capcană între surdele trunchiuri

și-atunci m-am uitat împrejur:

corul

CORUL

cu-a buzelor strânse mirare
privi pe-al gâtlejului neant
alunecarea glasului ce-al oricui putea fi
ce putea fi al oricui
apoi se destrămă
pe membrele-i închise
care-n

spatele cortinei

se-mprăștiară

în cu grijă pliata lume
pe care o mână nevăzută
o puse-n buzunar

Augusztusi havazás

Nemrég még jöttödet várta
a kert
fák erezetében
megindultak a nedvek
füvek – virágok szőnyeget szőttek
lábad alá

a cseresznyefa ága megérintette hajad
s mint kakasos kofa
kipattintgatta virágait

ágyam sokáig őrizte
aztán elfelejtette melegedet

Magányába roskadtan
álmodozik a város
lehunyja szemeit
és sütteti magát az együgyű nappal

Meztelenül vacognak
az emlékezés tükre előtt
a percek
miközben eltakarja nyomainkat
ez a predesztinált
augusztusi havazás

Ninsoare de august

nu demult ți-așteptă sosirea
grădina
în ale copacilor vâne
se porniră fluidele
ierburi – flori covor îți țesură
sub tălpi

creanga cireșului părul ți-atinse
precum porumbul precupeței
în flori plesni

patul îndelung păstră
apoi căldura-ți uită

visează orașul
în a sa singurătate căzut
ochii-și închide
prăjindu-se-n soarele tâmp

față-n față
cu-a amintirilor oglindă
minutele dârdâie goale
în timp ce această
predestinată ninsoare de august
urmele-i acoperă

Hiányzol!

nevedet kirakom magamban
gyöngédségbe ágyazom:
szomorúság befejezetlen mozaikja

mert ördög minden költő
őrizd hát szépségedet
mint védett virágot
tiltott területen
lesz amit elkockázzanak
a közöny lovagjai

megcsókolom a füstöt mielőtt
belesimul az ég tenyerébe
a harmatra bízom
titkainkat

Îmi lipsești!

în mine numele-ți aștern
în gingășie cuibăresc
al tristeții neterminat mozaic

căci diavol e orice poet
păzește-ți frumusețea
ca ocrotita floare
pe interzisul răsad
va fi ce să pună la bătaie
ai indiferenței cavaleri

sărut fumul 'nainte
de-a se prelinge-n palma cerului
în roua dimineții-ncredințez
ale noastre secrete

És újra a szerelemről

a nappal pillantása
ez a nyári éj
mikor az árnyak remegve összebújnak
a Hargitán végighasal az ég
csendben szeretkezni
egy szelíd mítoszban
álmatlanságukban pislognak a csillagok
mint kis állatkák
végigfutnak ujjaim
lűktető nyakadon
átugráljak vékony csontjaidon
elidőznek ártatlanságod
állomásain
lehunyt szemedben is
átsütnek az álmok
csókold meg szomorú arcom
hogyan kigyúljon
ez a test
mi hozzád simul
ez a kéz
mely körülrajzol
nem én vagyok –

álmodj hát bátran tovább engem!

Și din nou despre dragoste

a soarelui clipire-i
această noapte de vară
când umbrele dârdâind se-mpletesc
pe Harghita se-tinde cerul
în liniște să faca dragoste-ntr-un
blând mit
insomniace stelele clipesc
ca mici animăluțe
mi-aleargă degetele
pe-al tău gât ce pulsează
sar peste fragilele-ți
oase zăbovesc în gara
inocenței tale
prin pleopele-ți închise
răzbat visele
sărută tristu-mi chip
ca să se vindece
acest trup ce de-al tău
se lipește
această mână
care te deseneaza
nu sunt eu –

visează-mă pe mine și mai departe

Előzmények

Én,
mielőtt maszkjaim között
végleg elvesztettem magam
beteljesülvén gyönyörű végzetem
„e műanyag fej melynek hétöles
szájából lóg egy ikonfelirat
véres lyukszalag-nyelv: fald föl magad!”
megálmodtam a halhatatlanságot:
mohón gyúrtam a számban a földet
minden rajta levővel: fákat ettem
gyökerestül és vadmadarakat és
szikár szirteket halat pikkelyestül
alélt nádasokat csángó tajtékfelhőt
csapott sörényű lovakat vadrózsabokrot
ködkoszorút puffadra ettem-ittam
magam meg sem kottyant a kozmoszra
ácsingózott gyomrom azt is megettem
aztán hasamat simogatva böfögve istenesen
további préda után néztem
nem lévén más falat felfaltam magamat
és akkor lázasan keresgélni kezdtem
magam mert éreztem: VAGYOK
meszelt palánkú falvak és kőfalú városok
iskoláiban önmagukba botló fiúk és
álmaikban elvesző lányok között a hátsó
padban értelemről és butaságról szeretetről

Antecedente

Eu,
înainte de-a mă pierde definitiv
între măștile mele
împlinindu-se încântătoru-mi final
„acest cap de plastic din a cărui imensă
gură atârnă-o sfântă inscripție
însângerată panglică-limbă: Îmbucă-te!”
am visat nemurirea:
cu nesaț îndesam pământu-n a mea gură
cu tot ce cuprinde: copaci am mâncat
cu tot cu rădăcini și sălbatice păsări și
piscuri golașe pește cu tot cu solzi
leneșe stufărișuri, ceangăi nori asudați
cai cu coama pleoștită, tufă de trandafir sălbatic,
coroană de ceață, peste măsură am mâncat și am băut
de-ajuns nici nu mi-a fost spre cosmos
tânjitoru-mi stomac și pe-ăla l-am mâncat
apoi mângâindu-mi burta râgâind
dumnezeiește după mai îndepărtată pradă am căutat
negăsind altă-hrană pe mine însumi m-am îmbucat
și-atunci cu-nfrigurare a mă căuta
început-am căci am simțit: că SUNT
printre fete pierite-n vise și împleticiți băieți
în școli din zugrăvite sate și zidite cetăți
în ultima bancă despre rațiune și prostie
iubire și invidie m-am cugetat

és önzésről elmélkedtem
és a megváltást már akkor
úgy értelmeztem hogy ki-kí személyes
üdvözölése mindinkább elmélyültem
a dolgok lényegének
szemlélésében
szerettem volna megtudni
mi az ami lealacsonyítja
vagy mások fölé emeli
az embert mi az ami hozzásegíti vagy
gátolja az önmegvalósításban
a hatalom birtoklása mért öl ki
minden emberi érzést
mért tévesztik össze a társadalmi érdeket
a gazdasági érdekekkel
mi az a súly ami a föld
szíve felé görnyeszti a gerincet
mért fertőz tenyérizzasztó
ragályával a pénz
kiflit zabáltam folyosókon
és benzinszagú utcákon
fejem fölé boruló vízboltozat
számlapja mutatta az élet súlyát-súlytalanságát
autók hátsó ülésén gyomromba
könyökölt a sebesség
összeszorított fogakkal
igyekeztem beosztani a semmit
mint zsebemben az aprópénz hányódtam
és keveredtem az élet bugyraiban
átszállások voltak ezek

și de-atunci mântuirii ăst rost găsit-am
revelația e-a fiecăruia-n parte
mai degrabă m-am adâncit
în a privi
în esența lucrurilor
aș fi dorit să aflu
ce-i ceea ce-njosește sau
ridică deasupra celorlalți omul
ce-i ceea ce-l ajută sau
îi curmă-mplinirea de sine
deținerea puterii de ce ucide
orice simțire umană
de ce se confundă interesul comun
cu interesul economic
ce e greutatea aceea
care-ncovoie spinarea
spre inima pământului
de ce banul otrăvește mâna
cu-a sa contagioasă sudoare
înfulecat-am cornuri pe coridoare
și pe străzi cu iz de benzină
cadranul boltei de apă-nclinat deasupra
capului meu arată greutatea
și imponderabilitatea vieții
pe bancheta din spate a mașinilor
în stomac mi s-a-nchircit viteza
cu dinții-ncleștați m-am grăbit
să-mpart nimicul
ca mărunțișul din buzunare
m-am perindat și m-am amestecat

în întortochele vietii
a megérkezés állomásai színes
oszlopokkal és zsúfolt aluljárókkal
távolabbról integettek
én nagyon tudtam bízni
például abban hogy jövőre
melegebb kabátba bújhatok
aztán a hideg újra
vékony zakóm gallérját
fogta össze nyakamon
kávéházak felé terelve
ahol híg kávé és
forró viták mellett
melegedtünk és félretettük
a strucctollal írt verseket
a nyakatekert szövegeken
csak teli hassal lehet elcsámcsogni –

popasuri fost-au astea cu ale
staționărilor colorați stâlpi
și aglomerate pasaje subterane
semnalizau din depărtări
eu am știut să mă-ncred cu tărie
de exemplu-n aceea
că-o haină mai călduroasă
pe viitor voi îmbrăca
apoi frigul din nou mi-a strâns
gulerul firavului sacou în bar
unde lângă lăncedă cafea și
discuții aprinse ne încălzeam
și-am pus deoparte poeziile
scrise cu pană de struț
întortocheatele slove doar
cu burțile pline
se pot savura

A színész monológja

és fojtogatni kezdtek hazugságaim
mint magzatot a köldökszinór
de abba lehet-e hagyni?
hagyd abba a légzést ha tudod –
eszköz vagy egy hatalom kezében
félre tudod-e tenni magad
mint muzsikus hangszerét
festő palettáját? lépj ki magadból
de ha kilépsz mint bőréből a gyík
az alkohol kék ködében
koszos kiskocsmákban
ringyók gyűrött párnáján
egy idegen kopott kanapéján
az alagsorban
amit kisajátítottak
sznob cédulások
nehezen hangolod fel
újra megtépezott húrjaidat
hiába menekülsz könnyörögsz nyüszítesz
fenyegetőzöl szerető-zsarnok énedtől
soha nem kapsz szabadnapot
és akkor a
lánytól aki a szemét forgatja
tettetett rémülettel megkérdezed:
na mi az? miért jöttél ide?
vetkőzz!

Monologul actorului

și au început să mă sugrume
minciunile mele
precum cordonul ombilical fătul
da' te mai poți opri?
oprește-te să respiri de mai poți –
unealtă ești în mâna puterii
te poți pune deoparte
cum muzicantul își pune vioara
și pictorul paleta? ieși din tine
dar de ieși ca șopârla din pielea-i
în ceața albastră a alcoolului
în crâșme mizere
pe șifonate perini de curve
pe canapeaua roasă a unui străin
în subsoluri revendicate de
petiționari snobi
cu greu îți mai poți acorda
corzile-ți rupte
în zadar evadezi implori scâncești
ameninți tiranica-ți dragoste de sine
nicicând zi liberă nu primești
și-atunci
cu prefăcută groază pe fata ce ochii-și
întoarce pe dos o întrebi:
no ce-i? de ce-ai venit aici?
dezbracă-te!

és undorodsz magadtól és már nem is
kívánod legszívesebben elküldenéd
nem érted miért az egész miért?
szerelem? magadba voltál szerelmes
mindig mohón siklófigyelemmel
lested magad minden szerelemben míg
meg nem szoktad mint csikó a béklyót
de őszinte voltál akkor még retinád
aranykődös színpadán
ott ragyogott
a királyi játék:
öröm láz simogatások pofonok
gyilkos mozdulatok mámor –
állapot?
helyzet?
kinek a helyzete?
az enyém?
a másé?
vonz mint ecet a legyet
és ezért az enyém –
extázis depresszió
unalom rajongás durvaság
pornográfia aszkézis
és újra unalom mindennek felett
szerep?
szerepen kívüliség?
mért próbálsz levetni mint darócot
a magányt
egyetlen lehetséges létformádat?
kalandok pánik –

și ți-e lehamite de tine și nici n-o mai
dorești mai degrabă i-ai zice să plece
nu-nțelegi de ce toate acestea de ce?
dragoste? de tine însuși fost-ai îndrăgostit
totdeauna cu-alunecoasă și lacomă atenție
te-ai pândit în toate iubirile pân' ce te-ai
obișnuit ca un mânz priponit dar
sincer erai atunci încă pe-a retinei
de aur negură scenă acolo strălucea
regescul joc:
febra bucuriei mângâieri palmi
mișcări ucigașe mahmureală –
stare?
situație?
a cui situație?
a mea?
a altuia?
m-atrage precum oțetul muștele
și de-aceea-i a mea –
extaz depresie
plictiseală exaltare duritate
pornografie asceză
și din nou plictiseală mai presus de toate
rol?
neștiință de rol?
de ce-ncerci singurătatea să-ți lași
precum sumanul deoparte
singura-ți formă de existență
posibilă?
aventuri, panică –

fogadd el a feléd rajzó
rajongást felfrissít feldob élénkít
boldogít valahogy így kell élni
beletaposol a gyepebe
nézd a nyomaidat
holnapra kiegyenesednek a fűszálak
az alakítás a fontos –
feszültség érzelmi robbanás
mosolyog az első halálíg
fintorogsz *nem te vagy*
a tükör torzít
kifejezéstelen arc kiégett szemek –
melyik biztosítószelepen illant el
érzelmi feszültséged?
az alakítás
gyönyörű szobra széthull széthordják
azok akik megőrzik szilánkjait

menj haza
legyél férj legyél apa legyél fiú
legyél testvér legyél szomszéd
hátha telik még erre is
hazudj
úgyis rajtakapnak
feleséged: mást szeretsz
szeretőd: nem
szerettél soha senkit
csőd csőd
van még erőd újramezdeni?
Teljesség nincs bűn nélkül

acceptă extazul ce-n roiuri
spre tine se-ndreaptă
mai proaspăt te face impulsuri îți dă
simțuri ți-ascute
te fericește cam așa ar trebui să trăiești
ți-adâncești pașii în iarbă
privește-ți urmele
căci mâine firele din nou drepte vor fi
e importantă schimbarea –
explozia simțurilor arzânde
zâmbește pân' la prima moarte
te schimonosești *nu tu ești*
oglanda deformează
inexpresiv chip neluminate orbite –
pe ce supapă s-a strecurat a simțiri-ți ardoare?
a schimbării
frumoasă statuie se destramă o-mprăstie
cei ce cioburile-i păstrează

du-te acasă
fii soț fii tată fii fiu
fii frate fii vecin
incearca sa minti
oricum te prind
nevasta-ți: pe alta iubești
amanta: pe nimeni
nicicând n-ai iubit
eșec eșec
putere s-o iei de la capăt mai ai?
Fără păcat împlinire nu este

az idő versenyt fut a divatokkal
az éhes bálványok felfalják
a közönséget (dialektika?)
a bizonyosság bugyraiban a holnapot kutatod
itt kezdődik a vers (és itt is ér véget)
mert a vers léte a *sejtelem*
a lehetne a halál
az én halálom dialektikája: várakozás –
megbántottság – gyűlölet–hallgatás
a szerelembe nem lehet belehalni
de ebbe a szerepbe igen
én megmosom a lábaitokat
de ti tartsatok méltónak arra
hogy hajléktokba beléphessek
egymásra vagyunk utalva
mégis magányos vadakként fogunk elhullni
addig is megpróbálunk valamit
mert jön a csend és betöri dobhártyánkat
jönnek a kérdőjelek
és beakasztanak
a kételyfullasztó kamráiba
jönnek az árnyak a félelem a keresgélés
VAGYOK? ki vagyok?
ellentétes személyiség – lehetőségek
mutatványok
s többé nem tudsz beilleszkedni
elveszíted barátaidat
keresni kezded (hányadszor?)
igazi arcodat
az egymásra rakott maszkok mögül

cu moda e-n competiție timpul
mulțimea de idoli e-avidă flămânzii
idoli îmbucă mulțimea (dialectică?)
în întortochelile credinței cercetezi viitorul
aici începe poezia (și tot aici și sfârșește)
căci *bănuiala*-i al poeziei spațiu vital
posibilul moartea
a morții mele dialectică: *așteptare* –
jignirea – ura – tăcerea –
din dragoste nu poți muri
dar poți în rolul acesta
eu vă spăl picioarele
da-nvredniciți-mă-atât
cât în casă să mă primiți
unul de altul depindem și totuși
în singurătatea sălbatică vom cădea
și pân-atunci vom încerca ceva
căci vine tăcerea și timpanul ni-l sparge
vin semnele de-ntrebare
și ne-atârnă-n sufocantele-ncăperi
ale incertitudinii
vin umbrele temerile căutările
SUNT? cine sunt?
opuse personalități – roluri
posibilități jonglerii
nicicând nu te poți adapta
prietenii ți-i pierzi
începi a căuta (a câta oară?)
adevărata-ți față
printre măștile puse de-a valma

a semmi mered szembe veled
csak hangulatok maradnak
dallamtöredékek pillanatképek
új helyzetek
új illúziók oldják fel egy-egy pillanatra
az állandó jelenidejűséget
a nagy mámorokat követő
súlytalan másnapokat

nimicul încremenește
față-n față cu tine numai stările rămân
frânturi de cânt imagini de-o clipă
situații noi
noi iluzii topesc pentru-o clipă
prezența veșnic-a clipei
zile ușoare urmează
marilor mahmureli

A világban ahonnan jöttem

és estétől reggelig
és reggeltől napestig
miden hullámhosszon egy dolgot hallottam
és már nem tudtam kikapcsolni készülékemet
és magamat kikapcsolni gyáva vagyok –
egyre idegesebben villogó szemekkel
néztem körül
a gyomosodó világban ahol
mint ősök bűneiért vezeklő
próbáltam otthon
érezni magam
főtt bennem a gyűlölet:
bádorfazékban szaros pelenkák
csapdába fogott vadkan
hörögve mélyesztette
tulajdon testébe agyaráat
a sajnálatba vagy csodálatba
merevedett beavatottak
(megszépített disznófejek a kocsmából)
bámultak rám kényszerítve
hogyan szemükben újra
szembenézzek magammal
a lángpallossal paradicsomba
kényszerített másnapos lázzal az arcán
az első felkínált alma ízére gondolt
mi jobb vala minden

În lumea din care am venit

și de seara până dimineața și
de dimineața până seara
pe toate undele același lucru am auzit
și aparatul a-l întrerupe n-am mai putut
și a mă-ntrerupe pe mine în stare nu sunt –
tot mai nervos cu ochii străfulger
privit-am în preajma mea
în deșănțata lume unde
ca ale strămoșilor păcate
ispășitor încercat-am
acasă a mă simți
fierbea în mine ura:
în oale de tinichea scutece căcate
prins în capcană
mistrețul își adânci colții
în propriu-i trup
în compătimire sau uimire
împărtășită-ncremenire
(înfrumusețatele trofee de mistreț ale crâșmelor)
se holbau la mine obligându-mă
ca din nou în ochii lor
față-n față cu mine să mă privesc
cu paloșul de foc în paradis
m-a obligat cu febra mahmurelii pe față întâi
la gustul mărului s-a gândit
ce putea fi mai bun

sűrített préselt garantált
milyen bűnnél utálkozó arckifejezéssel
halászták ki a mézbekeveredett legyet
az irtózat hidegrázása vezetett ki
a harag omladozó labirintusából
ahol a zsákutcák is kiutak
amíg kioldódott cipőfűzőmmel
bajlódtam
az utolsó vendég is elköszönt
kihörpintve az áfonyáról leszűrt alkoholt
ujjlenyomatoktól maszatos poharaikból
úgy gyűöltem őket
hogy teljes erőmből
falba vágtam a fejem
és otthagya kínba merevedett testem
elrohantam
és újra kiültem a völgy fölé hajló sziklára
és vártam a jelenést
közeledett de még nem lehetett
kivenni vonásait
gyönyörű volt a lenyugvó nap
lehelet-vásznán szellőben kúszó haja
selyem makramé
úgy jött felém mint akinek
küldetése van néha intett
én hunyorítottam
majd kidüllesztettem szemem
de a vonásait nem tudtam kivenni
ismerősnek tűnt emlékezni próbáltam
és mind jobban vártam a találkozást

decât orice strecurat presat garantat
extra cu preț scăzut
și doar decăzutul dumnezeu știe
cărui păcat încă
cu scârbită față pescuit-au musca prinsă-n miere
frisonul groazei
m-a condus afară
din ruina labirintică a supărării
unde până și înfundatele străzi au ieșiri
pân' ce cu desfăcutele-mi șireturi
mă chinuiam
și ultimul musafir și-a luat bun rămas
sorbind de pe afine ultima picătură de alcool
din pahare mânjite de-amprente
atât de mult puteam să-i urăsc
încât cu toată puterea de zid
izbitu-mi-am capul
și lăsându-mi acolo trupul sleit de chin
am fugit
și din nou șezut-am pe stânca spre vale-nclinată
și-am așteptat
năluca se-apropie dar deslușit încă nu se vedea
minunat era apusul soarelui
pe-a suspinului pânză în boarea pletelor
târânde dantelă de mătase
așa veni spre mine ca și cum
trimisă mi-ar fi uneori îmi făcu semn
iar eu am mijit ochii apoi iară
holbatu-mi-am ochii dar trăsăturile
tot nu i-am putut desluși cunoscute

felálltam
leültem
összedörzsöltem kezeimet
beharaptam szájam szélét
és és amikor a legközelebb
került hozzám
alkony gyújtotta bíborkocsonyába merült
s a lehulló sötét függönyön
csak egy hidegen mosolygó
csillag sütött át
összehúztam magam vékony zakómban
és nyugovóra tértem azaz megtértem
de a megnyugvás nem akart jönni
jöttek ellenben
megfoghatatlan szörnyek
az anyag áthatolhatatlan ködéből
és én már rohantam is
hallgatásuk súlyától
roggyant házikók között
és alvó városokon át
próbáltam kiáltani
de elfelejtettem
minden szót
amit ilyenkor szokás
csak nyöszörögtem mint
leragadt szemű kutyakölyök
kései járókelők sajnálkozva
megnéztek és továbbsiettek saját
vagy mások otthonai felé
mind hűvösebb lett az éjszaka

mi s-au părut să-mi amintesc
am încercat și tot mai nerăbdător
așteptam întâlnirea
m-am ridicat
m-am așezat
măinile mi le-am frecat
mi-am mușcat colțul gurii
și când de mine cel mai aproape ajuns-a
în intens roșia piftie a amurgului
se cufundă pe-ntunecata cortină căzândă
doar o stea zâmbind rece strălucea
m-am zgribulit în sacoul subțire
și spre odihnă m-am retras
adică m-am convertit
dar liniștea tot nu vroia să vină
în schimb veneau în întâmpinare
nestăpânite monstruoziități
din nepătrunsele neguri ale materiei
și eu deja am și fugit printre căsuțe
sub greutatea tăcerii căzute
și încercat-am să strig
peste adormite orașe dar
uitasem orice cuvânt
cuenit în aste ocazii doar
scânceam precum cățelii abia născuți
întârziați trecători
cu milă mă priveau
grăbindu-se mai departe să treacă
spre-a lor sau spre-a altuia casă
tot mai rece se făcu noaptea

elővettem kínai címtáramat (addresses)
és kerestem egy nevet mely ismerősen hangzik
egy számot amelyet tárcsázhatnék
idegenül peregtek és a vonal túlsó végén ()
a semmi röhögése
az isten komoran figyelt
a fenyegetően fölém magasodó toronyból
úgy nyüzgítettem
hogy a kóbor macskák sziszegve félreugrottak
és leszorított farokkal
eltűntek sötét odúikban
s a világban ahonnan jöttem
a záróra utáni világban
kerestem
egy helyet ahol _____

mi-am luat agenda chinezească
și-am căutat un nume ce cunoscut îmi părea
un număr pe care îl pot forma
străine se roteau și la celălalt
capăt al liniei () râsul nimicului
dumnezeu încruntat m-a privit
din amenințătorul turn aflat deasupra-mi
așa schelălăiam încât
pân' și pisicile vagaboande sâsâind
săriră de-o parte și cu coada-ntre picioare
dispărură în întunecatele lor
cotloane și în lumea din care am venit
lumea de după ora închiderii
căutat-am un
loc unde _____

Túl a falakon

a kő hideg lapján mely
magához szippantva megbillen
elidegenítvén önmagamtól

és néztem magam:
égtem
lobogtam
gyönyör és félelem harca
sejtjeim vigyázták halálomat

az utak:
összekuszálódott drótháló

aztán
a dimenziók nélkülizuhanás
önmagamba
ahogy falak mélyedések tárgyak
tűnnek el
a kialvó gyertya fényével

Dincolo de ziduri

zăcând pe lespede rece a pietriei
care spre ea trăgându-mă s-a-nclinat
înstrăinându-mă de mine

m-am privit:
ardeam
eram tot o flamă
a plăcerii și temerii luptă
păzitu-mi-a celulele moartea

drumurile:
întortocheate plase de sârmă

apoi
de dimensiuni lipsite
în mine însumi căderi
cum pereți, adâncituri, obiecte
dispar
odată cu flacăra lumânării

Meztelen lovagok

mi maradt belőlünk
a kipingált hétköznapi lovagjaiból
akik hetikén ünnepeltük
elvesztett csatáinkat
miközben mint felfújott léggömbök
pukkantak a méregtől
győztes ellenfeleink?

mi maradt belőlünk merészekből
akik elhagytuk árnyainkat
de azok éjszaka visszalopakodtak
s reggel arra ébredtünk
hogyan befészkelődtünk meleg puhaságukba?

mi akik azt hittük:
ha vagyunk – van a szó is
s a szó által vagyunk és leszünk –
fehér folyosókon lépdélünk
kívül minden időn
mert alvás közben
eltörölték álmainkat
s az ébredés határán
mint fejbekólintottak
méregetjük egymást
s magunkat:

mi maradt belőlünk?

Cavalerii goi

ce-a rămas din noi
din cavalerii zilelor anoste
cei ce fuduli sărbătoreau
ale noastre pierdute bătălii
în vreme ce precum umflate baloane
plesneau de furie
biruitorii noștri?

ce-a rămas din noi temerarii
ce ne-am abandonat umbrele
dar noaptea acestea s-au reîntors tiptil
și dimineața ne-am trezit
cuibărindu-ne-n calda lor toropeală?

noi cei care așa am crezut:
dacă suntem – și cuvîntul este
și prin cuvînt suntem și vom fi –
prin albe coridoare pășim
în afara oricărui timp
căci ne-au șters visele
în timp ce dormeam
și la hotarul trezirii
ca buimaci ne măsuram
unul pe celălalt
și pe noi înșine:

ce-a rămas din noi?

Fekete folt a Napban

fájdalmas rezzenéssel
ébred ez a nap
lidérces takaróját göngyöli az álom
kiürült tárgyalóterem a lélek –

magába roskadtan szendereg a fotel
anyám alteregója – kis sziget
a hullámok állandó ostromában
vaksin hunyorít a tükör
– feneketlen tengerszem –
magába szippantotta arcod ó asszony!
s mi hiába lessük az ajkadról elszálló
pillangókat

tékozló angyalok szedik csokorba
gondosan ápolt virágaidat

a versből kihullnak a szavak
eltaposott béka: hangulatom
mankón vonszolja magát a lélek
márványra fagy simogatásunk
a szél elengedi a fák sörényét
és nyüsztve elfekszik
a kápolna lábainál
pacsirta sír
az ég kék színpadán

Pată neagră în Soare

cu dureroasă tresărire
se trezește această zi
visul își învâluie pătura-i fantomatică
dezgolit teren de dezbateri e sufletul –

prăbușit în sine moțăie fotoliul
a maică-mi dublură – mic ostrov
în al valurilor veșnic asediu
orbește trage cu ochiul oglinda
– tău fără fund –
ți-a absorbit chipul o femeie!
și noi zadarnic pîndim
de pe buzele-ți desprinșii fluturi

îngeri risipitori adună-n buchet
cu grijă crescutele-ți flori

din vers se-aștern cuvintele
broască-n picioare călcată:
dispoziția mea
șonticăind se tîrîie-al meu suflet
marmorean îngheață dezmierdările noastre
vîntul lasă-n urmă coama copacilor
și icnind se culcă la poalele căpîlnei
privighetoare plînge
pe-albastra scenă a cerului

a napba nézek: fekete folt
s ezután bármire esik pillantásom
kíséri azt a gyász pecsétje

csak bámulok a világba tehetetlenül
ríva gyámoltalanul mint gyermek
és harcolok tovább – övék a játszma –
földi és égi istenekkel

életem felét temetik uram
dörömbölnek a káromlások mint imamalom
vidd testét mely értük megtöretett
lelkem másik felét
a pokolnak adom

néma a búcsúzásom anyám
de örök mint sziklák öléből szabadult
hegyi patak panaszos mormogása
megkondul a város az ég harangjában
s míg mi tenyered melegét idézzük
imát rágcsálva mint rágógumit
bepólyál életed villámától vakult éjszaka

virággal borítjuk a föld sebhelyét
s aztán megyünk
sötétbe vesző útjainkon
élni mi nekünk megadatott
míg zarándokhelyeden
Anyám
kis szirmokra lopja
az ég csücskét
s szemed kékjét az Isten –

privesc în soare: pată neagră
de-acum pe orice-mi va cădea clipirea
pecetea doliului îl va-nsoți

doar mă chiorăsc în lume deznădăduit
plângând ca un copil pribeag
și lupt mai departe – a lor este jocul –
cu pămîntenii și cereștii zei

jumătatea vieții-mi îngroapă doamne
bubuie înjurăturile ca moara de rugăciuni
du-i trupul ce pentru ei s-a sacrificat
a sufletulu-mi cealaltă parte
iadului o dau

mută-mi e despărțirea mamă
dar veșnic ca susurul de jelanie
al izvorului țîșnit din poala stîncilor
bubuie orașul în clopotul cerului
și pîn' ce căldura palmei tale ne-o amintim
rugi rumegînd ca pe-o gumă
se deapănă viața-ți de fulger în noapte orbită

cu flori acoperim a pămîntului rană
și-apoi mergem în întuneric
pe-ale noastre pierdute cărări
să trăim ceea ce ni s-a rînduit
pîn' ce-n locul tău de pelerinaj
Mamă
în mici petale ale cerului margini
și-a ochilor tăi azur
le fură Dumnezeu –

Megtisztulni szerelemben

érintés vagyok csupán
kéz melege arcodon

homokszem tested pórusában
ha végigfekszel a fövényen

könnyező fűszál vagyok:
leborulva imádom a talpat
mely eltapos

levegő vagyok mit ki- és belehelsz
rám gondolsz ha légszomjad van

lépteid örök visszhangja vagyok
megszűnök ha nem lépsz

óra nagymutatója vagyok
mely megelőz hogy utolérjen

nyitott ablak vagyok
leheletem ébreszt reggelenként

hó vagyok mely évente eltűnik
hogymegtisztulhasson –

hold: szabadság hideg szimbóluma

Să te purifici prin dragoste

doar atingere sunt
căldura mâinii pe-al tău chip

grăunte de nisip în porii trupului tău
dacă pe plajă te-ntinzi

înlăcrimat fir de iarbă sunt:
îngenunchiat venerez talpa
care mă calcă

aer sunt ce inspiri și expiri
la mine te gîndești când de aer însetată ești

al pașilor tăi veșnic ecou sunt
de nu pășești încetez să exist

al ceasului arătător sunt
ce te depășește spre-a te ajunge din urmă

fereastră deschisă sunt
suflarea-mi te trezește în zori

zăpadă sunt ce dispar în fiecă an
ca să se purifice –

lună: rece simbol al libertății

Gyónás üres gyóntatószékben

kopott zakómnak (melyre sose lesz időm felvarrni
a hiányzó gombokat) odaköszönnek árnyak miközben
ide vagy oda viszi nyűtt testemet
hova tartanak ezek kérdezem magamtól
körüljárják saját tengelyüket
ha süt a nap hiába keresed szívüket
hallgatod kopogtatod mellüket igen mondják
mert ők mindig otthon vannak
és ijedten néznek fel kőarcomra
mely bámul rájuk mintha mindig és akkor
beprogramált fantomok elkapnak
valamelyik sarkon és kezemre lábamra
fejemre madzagot kötnek
né milyen jóképű
marionett vagyok mondom
és felszisszenek amikor rángatni kezdik
még jó hogy a szívemre elfelejtettek
madzagot kötni gondolom
mert kimondani nem merem
nehogy eszükbe jusson
és kopott zakóm szakadásain
kikandikálok lám mit csinálnak s ha razziáznak
kilépek magamból mintha nem lettem volna otthon
az a baj hogy már mind nehezebben jövök haza
mind nehezebben találok haza és a legtöbbször
úgy érzem nem vagyok sehol s csak azért keresem

Spovedanie în confesionalul gol

pe sacoul meu ros (pe care niciodată nu voi avea
timp să cos nasturii lipsă) umbrele salută
în timp ce încoace și-ncolo-mi poartă trupul sleit
unde se duc astea mă-ntreb
se rotesc în jurul propriei lor axe
de bate soarele degeaba inima le-o cauți
ascuți bați în al lor piept ele spun da
căci veșnic acasă sunt și speriate
se uită în sus spre fața-mi de piatră
care se chiorăște la ele ca-ntotdeauna
și atunci programate fantome
mă prind după vreun colț
și pe mâini picioare pe cap sfori îmi leagă
iată ce chipeșă marionetă mai sunt îmi zic
și sâsâi când ele încep a mă smuci
bine că măcar pe inima-mi uitat-au
să-mi lege sfoară - gândesc
căci a spune nu-ndrăznesc
nu care cumva să-și amintească
și prin rupturile vechiului meu sacou
arunc cu privirea să văd ce fac
și dacă-ntreprind o razie
ies din mine ca și când n-aș fi fost acasă
problema e că tot mai greu mi-e acasă să mă-ntorc
tot mai greu găsesc drumul spre casă și tot mai des
simt că nu-s nicăieri și doar de-aceea caut

újabb lányok ismeretségét mert szükségem van
a szakításokra és az ezzel járó flagellumra
ilyenkor mintha valaki spiccel támogatna hátulról
lépni kényszerít
imbolygásaimban csak az fáj
hogyan lekéstem valahonnan valamiről
és álmomban kimeredt szemekkel
próbálok rájönni
arra miről és honnan
és azt hiszem soha nem fogom megtudni
kezembe veszem a hírlapokat
és nézem forgatom
mint aki nem ismeri a betűket
és szél támad és lefújja a betűket
bárgyún bámulok a papír fehérjére
majd észbe kapok és fejveszetten
kapdosni kezdem a szétszóródott betűket
türelmetlenül nekifogok kirakni a szövegeket
milyen jól játszik a fiú – gondolják anyáskodó
apáskodó gyíkkocsonya alakok ha sikerül
akkor sem fogják ezek megérteni az összefüggéseket
mert azt hiszik minden játék
végül is mindegy mert nagyon sok betűt
nem találtam meg
és lehet hogy pont a lényeg
fog hiányozni hírlapomról
felállok és átadom helyem a várakozóknak
mert csak állóhely van már mindenütt
istenem mi lesz ebből mi lesz s az isten hallgat
mert nincs mit mondania vagy mert szájára vágta

noi fete să cunosc căci am nevoie
de rupturi și flagelul care vine odată cu astea
parcă cu spițul din spate mă-ndeamnă cineva
în astfel de clipe mă obligă a păși
în rătăcirile-mi doar atât mă doare
că am întârziat de undeva și
am pierdut ceva și-n vis cu ochii
larg căscați încerc să-mi dau seama
ce și de unde
și cred că în veci nu voi știi
iau ziarele în mâini
și le privesc și le-ntorc ca unul
ce literele nu le cunoaște
și-un vânt se iscă și literele
le suflă privesc tâmp albul hârtiei
apoi mințile mi le adun și cu mintea pierdută ca apucat
încep a strânge literele-mprăștiate nerăbdător
mă apuc să compun textele
ce bine se joacă băiatul – gândesc cu părintească grijă
siluete de șopârloasă piftie nici de-mi reușește
ăștia tot nu vor înțelege legăturile căci
cred că totu-i un joc
la urma urmei egal este totul
căci prea multe litere tot n-am găsit și poate
că tocmai esența va lipsi
de pe pagina-mi de ziar
mă ridic și las locul celor ce-așteaptă
căci doar loc în picioare mai găsești peste tot
doamne ce-a fi din asta ce-a fi și Dumnezeu tace căci
nimic nu are a spune sau i-au dat peste gură

kisgyermek korában szóval az isten aki nincs
hallgat és unja hallgatni a fohászokat
imákat szitkokat lehet hogy belefáradt
lehet hogy kiöregedett mondja egyik barátom
aki rájött hogy fohászkodni csak önmagunkhoz érdemes
és ha elmondtuk mondanivalónkat üres teremben
vagy süketnémák között
nem gyúródunk tovább
mint két juh Zsögödön ott túl még van némi
hely és a válasz?
a halál nem válasz semmire
a vezércikk szerint amit már sikerült kiraknom
minden rendben és több és jobb és szóló
és lágykenyér és boldogan tapsikolunk mint
ennivaló csecsemőink (értünk még érdemes élni)
hosszan tartó szünni nem akaró tapsikolással
hurrágyikóinkban egy másik szöveg mely úgy lapul
nagybetűs semmit mondások mellett mintha szégyellné
magát vagy mintha félne azt mondja elsősorban
fenn kell maradni majd azután... és addig addig...
a kétségbeesés jár zakómban
új tömbházak között mélán hömpölygő tömegben
"nincs más közöttünk csak alsónemű" (Ferlinghetti)
és halál és már nem tudjuk a Szót
nem értjük egymás szavát
és belopjuk szerelem nélkül s gyerekeink születnek
kikről nem is tudunk és ha egyszer hazajönnek
mint tékozló fiúk tékozló apáikhoz
olyan nyelven szólnak hozzánk amit nem fogunk érteni
vagy nem akarunk addig is folyik a párbaj az évezredek
ringben ravaszul bemérjük az ellenfél gyomorszáját

copil fiind deci dumnezeul care nu e
tace și se plictisește rugile injuriile-ascultând
poate că a obosit poate a îmbătrânit
spuse un prieten de-al meu
care își dădu seama că merită a ne ruga doar nouă înșine
și de ne-am spus spusele în sala goală sau între
surdo-muți nu ne mai îmbulzim ca oile în țarc
acolo mai e ceva loc și răspunsu-i ?
moartea pentru nimic nu e răspuns
după articolul de fond
pe care am reușit să-l compun
totul e-n ordine și mai mult și mai bun și strugure
și pâine proaspătă și batem din palme fericiți ca
drăgălașii noștri prunci (pentru ei mai merită să trăim)
și nu se-opresc bătăile din palme în șopârlicioasele
noastre urale un alt text se pitește
pe lângă nimicul spus cu majuscule
ca și când rușine i-ar fi sau teamă
spune că-n primul rând trebuie să te păstrezi
după care... și pân-atunci... când
deznădejdea îmi umblă în sacou între blocuri noi
în valul mulțimii melancolice „nimic alta
între noi nu e doar lenjerie intimă” (Ferlinghetti)
și moarte și nu mai cunoștem Cuvântul
nu mai pricepem ale noastre cuvinte
și le strecurăm fără de iubire și ni se nasc copii
despre care nici nu știm și de vor veni vreodată-acasă
ca fii risipitori la tați risipitori ni se vor adresa
într-o limbă ce nu o vom pricepe sau nu vrem
a pricepe și până atunci curge duelul în al mileniului

fejét nyelvét (!) szívét csak úgy ropog mellünk
védőrácsa ütünk-védekezünk az utolsó robbanásig
mely már ott feszül a levegőben
mert az átok hozott minket a világra
s a kocka melyet újra és újra elvetnek ugyanaz
ma egyik oldala holnap a másik
s hogy mégis ezért és ennek ellenére elfog a kétely
ne csodálkozzatok naponta belelépünk a sz...
és ez arra kényszerít hogy emlékezzünk
múltra és eljövendőkre és megpróbáljuk kitalálni
a történelmet és örökölni mindazt
amit gyáva apáink elfelejtettek ránk testálni
annak tudatában hogy nem lehet a múltban élni
de jövő sincs múlt nélkül
és elzarándokolunk kegyhelyeinkre
melyekről apáink lemondtak
és elénekeljük dalaikat melyeket
apáink elfeledtek és súlyos földet döngető
lépésekkel összeszorított ököllel
eljárjuk azt a táncot melyet talán
és amely talán és amellyel talán
és azoknak akik ujjal mutogatnak rám és öklüket
rázzák felém csak annyit mondok csendesen
az vesse rám az első követ... nem jó fiatalnak lenni
mondom mint aki megunta már
hogy asztal alá dugják játszani hogy kiküldjék
amikor fontos dolgokról van szó
aki előtt elfüggönyöztek mindent
akit szájba vágna ha belekotyog a nagyok
fontos dolgaiba akit alkalmi dolgokért

ring cu șiretenie calculăm plexul solar al inamicului
capul, limba (!) inima-i doar așa ne trosnesc coastele
în piept lovim ne apărăm pân' la ultima explozie
care acolo plutește în aer căci blestemul
ne-a adus pe noi pe lume și zarul care din nou și
din nou e-aruncat este același azi pe-o parte mâine
cealaltă și totuși de aceea și cu toate astea
te prinde-ndoiala - să nu vă mire: zilnic pășim în căcat
și asta ne obligă să ne-amintim de trecut și de
cele ce vor veni și încercăm a desluși
istoria și să moștenim tot ceea ce lașii noștri tați
au uitat să ne lase moștenire cu acea
știință că-n trecut nu se poate trăi dar nici fără de trecut
viitor nu este și ne peregrinăm
spre ale noastre sfinte locuri
de care ai noștri tați s-au dezis
și le cântăm cântecele pe care
tații noștri le-au uitat și
cu pași grei zguduim pământul
cu pumni încleștați dansăm acel dans
care cum și când putem și celor ce spre mine
cu degetul arată și pumnul spre mine-l scutură
doar atât îi spun în surdină acela
s-arunce prima piatră ... nu-i bine tânăr a fi
spun ca cel căruia i s-a urât deja să fie pus
veșnic a se juca sub masă să fie trimis afară
când despre lucruri importante e vorba
care mereu după perdea am fost puși
pe care-i plesnesc peste gură dacă se-amestecă
în ale celor mari importante lucruri pe care-i

szalasztanak és szemlesütve fogadja el
az aprópénzt mint aki
tudja hogy számára mindent aprópénzre váltottak
mint aki megunta hogy fiatal
éppen ezért ne csodálkozzatok ha a viharral fogok szerelmeskedni
és a szelíd kisgyermek a csendes aki a semmivel
játszadozott mintha sosem vágyott volna
a mindenre
rúgni harapni ütni karmolni üvöltöni szitkozódni fog
egy eljövendő belső forradalomban
amen

aleargă după lucruri efemere și cu ochi plecați
acceptă banii mărunți
ca cel care știe că pe seama lui au schimbat
totul pe bani mărunți ca cel căruia i s-a urât că e tânăr
tocmai de-aceea nu vă mirați de voi face amor cu vijelia
și copilul blând liniștitul care cu nimicul se juca
ca și cum niciodată n-ar fi tânjit
totul
adacupiciorulmușcalovizgâriaurlaânjura va face
într-o revoluție interioară ce va veni
amin

(Egy) előbbi nemzedék kiáltványa

„A költészet ellen támadást intézett egy falka tudatlan és berezelt seggfej, akiknek sejtelmük sincs róla, hogyan lesz a vers. Az a baj ezekkel a gilisztákkal, hogy egy világért rá nem ismernének a Költészetre, ha ott teremne, és fényes nappal rakásra ízelné őket, akkor sem.“

Allen Ginsberg

kiégett minden biztosíték
szemgödrünkől mint akasztottak megfeketedett nyelve
lógnak megszenesedett drótok
ólom folyik ereinkben –
gyűlnek a percek – fogy az idő ami még megadatott nekünk
Lesz-e erőnk megváltani önmagunkat szólván:
kelj föl ember és járj! naponta lehull rólad
a lepel s te észre sem veszed szoborságod!
Hallgasd: csukott ajtók mögött morajlik a jövő
te dörömbölsz, nyiss hát ajtót önmagadnak!
S ha már mint a jární tanuló megtettük az első lépéseket
lesz-e erőnk felemelni felebarátunkat
embermagasságba?
Testvéreim igyuk ki fenékig és tegyük félre a flaskót,
költők vagyunk, mi hitre ítéltettünk!
Ím mondom és igyekszem elhinni:
eljöve az idő amikor feltörjük az álom csonthéját
mert megszólalt a kakas a kútban. Lépünk hát ki
az álmos költeményekből –
Sorsszerű szükség a szenvedés és az agy könnyörtelen

Proclamația (unei) noi generații

„O haită de neștiutoare și nebune capete de cururi care n-au habar cum se făurește poezia au pornit un atac împotriva meșteșugirii de poezie. Asta e problema cu râmele astea că nici pentru o lume nu ar recunoaște poezia chiar dacă acolo ar apărea și în lumina zilei i-ar f... pe toți grămadă, și nici atunci.”

Allen Ginsberg

s-au ars toate sigurantele
din orbitele noastre ca ale spînzuraților neagră limbă
atârnă carbonizate sârme
plumb curge în ale noastre vene –
se-adună minutele – se scurge timpul ce nouă ne este dat
avea-vom puterea de-a ne mântui pe noi înșine zicând:
ridică-te omule și umblă! zilnic vălul îți cade
și tu nici că bagi de seamă statuaritatea-ți!
ascult: în spatele ușilor închise freamătă viitorul
tu bocănești, deschide-ți odată ușa ție însuși!
Și dacă deja ca cel ce a umbla învață am făcut primii pași
Putere avea-vom de-al ridica pe aproapele nostru
la înălțimea de om?
Fraților pân' la fund să bem și să punem de-o parte plosca,
poeți suntem, noi pe crez suntem condamnați!
Iată zic și mă străduiesc a crede: veni-va vremea
Când vom sparge crusta osoasă a visului
căci în fântână glăsuie cocoșul. Deci afar' să pășim
din somnoroase poeme –
ca și soarta nevoie-i de suferință și nemilos e creierul

láttátok a mutatványokat: posztterek százaira festett mosolyt –
a proli Néró is szereti a cirkuszt
szóval szépek a kilátások: színesek, fényezettek
Óh ha elképzelnénk egy végtelen emeletes tömbházat
és egymás fölött sorakozó mellékhelyiségeket
és bennük az egymás fölött trónoló teremtményeket
amint egymás fejét célozva potyogtatnak...
Óh boldog semmittudás!
mi tapogatózunk és a bizonyosságok
szétporladnak kezünkben
még mielőtt felmutathatnánk –
Jó fiúk, míg tört evezőink javítgatjuk
korhad a bárka
s az ellenünk korbácsolt hullámokon ím széthull –
Az utolsó szó jogán is szóljunk,
kérdézzünk, kiáltsunk
mielőtt szívünkben öntött harangban
megkondul a csend.
Ha halcsontvázat láttok a fövényen,
dobjátok be a horgot!

văzut-ați mostrele: pe sutele de postere pictatul zîmbet –
și proletarului Nero îi place cercul
deci frumoase sunt perspectivele: colorate, luminoase.
O dacă ne-am imagina un bloc cu nesfârșite etaje
Și unul peste altul înșiruite private
și în ele una peste alta tronând creaturi
ce ochind capetele unul celuilalt le lasă să cadă...
O fericită neștiință! noi pipăim și certitudinile
se spulberă în mâinile lor încă înainte
de-a le putea demonstra –
Buni băieți, pân' ce rupele vâsle le dregem
putrezește barca
și împotriva noastră biciuite valuri iată se destramă –
Și pe ultimul drept la cuvânt să grăim,
să-ntrebăm, să strigăm
înainte ca-n clopotul turnat în inima noastră
să sune tăcerea.
Dacă schelet de pește pe plajă veți vedea,
aruncați cârligul

Felrobbant akvárium

Aranyló áramlást szűr
Hiányos fogsorával a part.
Szűkül, majd tágul az űr
Mint öled, az áhított, akart.

Az ördög ábrái:
v alakú tűlevelek
sodródznak épp el.
Lángra lobbant hullámokon
a telihold lépdel.

Felhők kúsznak a hegyre
Egyre fogynak a priuszok
A felrobbant akváriumból
Lopva, de boldogan kiúszok.

Acvariu explodat

Aurit curent filtrează
Cu-a dinților lipsă țărmul
Se-ngustează apoi se lărgeste neantul
Ca poala-ți, tânjind a dorință.

A diavolului schițe:
Frunze de brad în formă de V
Sunt purtate.
Pe valuri arzânde
Luna plină pășește.

Tot mai mult antecedentele se sfârșesc
Pe munte se târâie nori
Din acvariul explodat
Hoțeste, dar fericit mă strecor.

Énekel a fa

*a madarak lenyelték a hangot,
de begyükből felbugyborékkolt:
dallamok, szavak, formák potyogtak
az avarra.*

*„a fák énekelnek” – mormogja a költő
monitor fénye mélyíti ráncait
nem látja hát nem tudja:
ez már az öregség jele –*

*tovább pötyög a billentyűzeten
mindent elment valahová:
tán egyszer megnyitja valaki...*

*a fák tovább énekelnek
de nem jelent semmit*

Cântă copacul

*păsările au înghițit glasul,
dar din gușă au ieșit în bulboane:
cântece, cuvinte, forme au căzut
pe frunziș.*

*„copacii cântă” – a mormăit poetul
ridurile i-a adâncit a monitorului lumină
n-o vede deci nu știe:
ăsta-i deja-al vremii semn –*

*continuu tastatura lovește
salvează undeva totul:
poate cândva cineva-l va deschide...*

*copacii-n continuare cântă
dar nu-nseamnă nimic*

A költő meghalt

Babonaság ördögi köre
Önmagát zabáló elmélet
A költő meghalt jóval
Halála előtt
Előlegezett végzet kódolta
Minden szavát
Csak megrontott szívek
Adóvevői fogták
Emlékművet emelvén
A boldog boldogtalanságnak

A murit poetul

Cercul drăcesc al superstiției
Înfulecătoare de sine teorie
Poetul a murit cu mult
Înainte de moartea-i
Creditatul sfârșit i-a codat
Fiece cuvânt
Doar inimile pângărite
Au receptat mesajul
Ridicând statuie
Nefericitei fericiri

KRITIKÁK, TANULMÁNYOK

Paul Aretzu

A színész saját életszerepében

Nemzedékének ez a peripatetikus filozófusa, akit megzavart, megfertőzött a beat nemzedék középszerűség iránti iszonya, figyelmesen határolja el területét, lírájának tárgyiasságait, amelyek ősi dísz tárgyakat, könyveket idéznek, és egy olyan csalóka várost, régen bejárt utcáival, amelynek a neve eltűnt az emlékezetből, és amelyek a kezdetekhez való visszatérés törekvését jelölik. Ilyen környezetben mondja a költő, akárcsak Beckett hősei, „vártunk valamit/ amit megnevezni sosem tudtunk”, azzal a reménnyel, hogy valami megszabadítja, megváltja a vállalt eljáráshoz, áldozati állapotból, „mert csak így lesz a miénk az ország a hatalom és a dicsőség”.

A könyvben kibontakozó műsor jó rendezésre vall. Több síkban megjelenő komplex képek mutatják be a költő történetét, korelőzményét, a kulisszát vagy a demitizálás bátorságát, a szereptudatot (a folytonosan vérző főhős szenvedését), a kellékeket, a világ színpadát, a színész monológját, erotikus főpróbákat, a színház és az élet összetévesztését, különleges hatásokat (deus ex machina, descensus ad inferos) és a többi. A költő drámája az, amely bármely színészé is lehetne: az identitás elvesztése, az iránta való nosztalgia, és később az én hiányának tragédiája, a közvetlen, hiteles élet megvalósításának kudarca, a lét szerepéből való kilépés lehetetlensége: „a szerep én vagyok mert önmagam játszom/ szöveggel és szöveg nélkül -// (...) nem lehet apa férj barát/ ki szerepeket játszik mert a szerep ő maga/ örökös társa a vállalt vagy nem vállalt magány” (Színpad az egész...).

Balázs F. Attila pátosz nélküli, kellő távolságtartással bemutatott filozófiája a csalás állapotának megértéséből, a lét ideiglenességéből és a közvetlen átélés lehetetlenségéből fakad. A pótyanyaggá vált léthelyzetért pedig a Teremtő válik felelőssé, mert „csak az örök amibe nem bújhatunk/ minden átélhető: halál” (Kulisszák mögött) és „istenséget vállalni a bukás vállalása” (Színpad az egész...)

Az Istennel való viszonyát, nyilvánvalóan, a hitehagyottság, a racionalitás jellemzi. A költő felrója Istennek a teremtés iránti felelőtlenségét, a létezés igazságtalanságait. A halál, amiért szintén Istent vádolja, metaforikus formáiban a feketeség szimbólumaiban jelenik meg: az angyal képében, amely követ gurít a fájdalmat tükröző szemekre, a halálvirág szemű pók, amelyet körülvesz, mint egy párt, a zarándokok tömege, a patkányok hosszú sora a dombokon, szájukban (mindig) fekete színű sakkfigurákkal kapaszkodva. A túlradó képzelet, amely töredezethez is összefüggő, és szöveg alatti allegóriákat rejt, a retorika szabályai szerint épülő szórend, a boncolgatott homályos fantáziaképek, a sűrűn kanyargó gondolatok, aktualizált barokk technikára emlékeztetnek. Túllépve az ironia szintjét, a diszkrétan becsempészett pasztellképek depresszióval telítettek, ősziesek, természetfeletti, mint a figyelemre méltó Október

REFERINȚE CRITICE

Actorul în rolul vieții sale

de Paul Aretzu

Acest peripatetic al generației sale, bulversat, contaminat de la beatnici cu aversiunea contra mediocrității sociale, își delimitează cu atenție teritoriul/inventarul liric, format din obiecte arhaice decorative și cărți, dintr-un oraș himeric, cu străzi cutreierate altădată, ale căror nume au dispărut, din recuperări diverse ale memoriei, cu străduința de întoarcere la începuturi. În această ambianță, asemenea personajelor lui Beckett, așteaptă *ceva ce a numi/ niciodată n-am știut*, cu speranța că va fi izbăvit, salvat din starea asumată de damnat/sacrificat, *căci doar astfel va fi a noastră/ împărăția puterea și slava*.

Spectacolul cărții, foarte bine regizat, este prezentat complex, în diferite planuri, un istoric/ o anamneză a sa, culisa sau cutezanța demistificării, conștiința rolului (suferința protagonistului care neîncetat sângerează), recuzita, scena lumii, monologul (aparteul) actorului, repetiții erotice, confundarea teatrului cu viața, efecte speciale (*deus ex machina*, *descensus ad inferos*) etc. Drama poetului este aceea a oricărui actor, pierderea identității, nostalgia și, apoi, tragedia lipsei sinelui, neputința de a trăi autentic, nemijlocit, imposibilitatea de a mai ieși din rolul existenței: „ceea ce zic cu-adevărat e mesajul meu/ sau doar ale rolului spuse sunt –/ rolul sunt eu căci pe mine însumi mă joc/ cu sau fără de text –// [...] nu poate fi tată soț prieten/ cel ce roluri joacă rolul el însuși fiind/ succesor partener ales sau neales” (*Totu-i o scenă*).

Filosofia lui Attila F. Balázs, lipsită de patetism, expusă cu detașare, este provocată de înțelegerea stării de impostură, de provizorat pe care o implică existența, de imposibilitatea de a simți trăirea direct, iar de întreaga situație, de existența transformată în surogat, vinovat este găsit Creatorul, fiindcă „veșnic e doar în ce nu ne putem ascunde/ tot ce poate fi trăit e moarte” (*În culise*), iar „să alegi dumnezeirea e alegerea căderii” (*Totu-i o scenă*). Relația cu Dumnezeu este, evident, una apostatică, realizată pe baze raționale, reproșându-i-se nedreptatea ontică, lipsa de responsabilitate față de creatură. Moartea, pentru care este acuzat, este înfățișată metaforic, printr-o simbolistică neagră, îngerul care răstoarnă piatra peste mormântul ochilor îndurerați, păianjenul, numit *al morții ochi de floare*, urmărit cu atenție, ca de o corolă, de mulțimea pelerinilor, șiruri lungi de șobolani, pe dealuri, cășărându-se cu figuri de șah (întotdeauna negre) în gură. Imaginarul, exuberant, fragmentat dar acumulativ, conținând alegorii în subtext, o topică după reguli ale retoricii, fanteziile obscure, studiate, o desime sinuoasă de idei amintesc de tehnica unui baroc actualizat. Trecând peste gradul de ironie, infuzat discret, pastelurile au adesea încărcătură afectivă, absorbind stări depresive, autumnale, emfaze, ca în acest remarcabil *Octombrie*: „toamna-și oferă

című versben: „ősz kínálja padjait/ rozsdát csöpögő lombok alatt/ finom rengéseivel simul láb-
bad/ alá a föld később hallhatod/ borzongató dorombolását amikor/ varjak szárnya alá bú-
jik a fény/ és patkányok osonnak cifra/ sakkfigurák között amelyek/ egytől egyig feketének
tűnnek/ leperegnek a betűk is a lapról/ sercennek talpak alatt/ valahonnan vagy valahová/
menekülő lány léptei gyúlnak/ az éjszakában - - /október/ hideg lepedők ködébe takarózom.”

Jóllehet a vers szemérmesen elrejtí, elfojtja a szentimentalizmust, mégis lappang benne olyan érzelmi feszültség, amely a tematikai következetességet és összpontosultságot biztosítja. Ennek nem a biológia, az érzékiség a forrása (ezek szinte teljesen hiányoznak), hanem a bizonyítás megszállottsága. Ezért a ritkán megjelenő erotikus események eltorzulnak, fájdalmas metamorfózist tükröznek, és tovább súlyosbítják az elidegenedetségi érzését.

A költő érzékenységének, sérült tisztánlátásának szemlélődő és hitehagyott, lázadó sorsának ellenpárjaként jelenik meg a teljesen boldog és elégedett állat képe: „fel-felnyíló szemhéja mögött/ ingerlőn fénylik a sötömb/ a vágy ködében nő/ közeledik/ beleremeg egész teste/ mikor az íz elzsibbasztja/ kéjesen lüktető nyelvét/ megmerevedik teste/ gyönyör fájdalma fut végig tagjain/ felemeli fejét/ fásultan leheveredik/ hagyja hogy csipás szemét/ körüldongják a legyek” (De toto corpore.)

A pszichoanalízisben finoman megkülönböztetik az ember lelki folyamataiban a kulturális és szimbolikus készítetéseket az állati ösztönöktől. Az a lendület, amellyel a költő elutasítja a nyomor és a fenségeség, a menny és a pokol összekeveredését, a „négy-milliárd árnyék” kilátástalan sürgés-forgását, a történelmi értekezéseket olyan asztalok mellett, amelyen csótányok sétálnak, a költőt formálisan pusztában prédikáló prófétává avatja, amint ez egy ál-imádságban megfogalmazódik a hiábavalóság tudatában: „Uram/ hadd öleljünk/ markoljunk ha már/ magunk felé hajlik kezünk/ takargatjuk a semmit” (Fohász).

Az elégedetlenség újra és újra kirobban, a Teremtőhöz intézett szemrehányások arra vonatkoznak, hogy az önmagát megismerni képtelen világ tökéletlen és múlandó: „Ha szeret engem az Isten, miért kell megbocsásson?” (Gordiuszi csomó) „morzsolódik az ember/ a megtöretett test a gravitációé/ de hol szivárog el/ a kisajtott lélek?” (Eufória) „nem csak lenni – élni akarunk” (Méregpohár) „kétszer halnék ha a halál is/ velem halna” (Halállal rokon).

Az önmagától való elidegenedés, az alakoskodás olyanná teszi a költőt, aki semmiben nem ismeri fel már magát, mindig arra készíti, másnak észlelje önmagát, hogy körültekintő legyen, ne higgyen abban amit a szavak mondanak, és hogy ne értse a létet. Előzmények című verse szörnyű képet fest az emberről, akit a totális falánkság jellemez, ami végül önmaga fölé kerekedik, és ez meghozza létezésének első bizonyosságát: „nem lévén más falat / felfaltam magamat / és akkor lázasan keresgélni kezdtem magam / mert éreztem: / VAGYOK.”

Az emberi cselekedeteket és a létezés magát elkerülhetetlenül a véget nem érő bűnök sorozata uralja. Az egzisztencialista ember képe ez, az elhagyott, gondokkal terhelt, kételyektől gyötört személyé, aki drámaisággal éli át magányát és haszontalanságát. A szerző Istent teszi felelőssé,

băncile/ sub frunzișul rugină picurând/ se lipește tremurând sub piciorul tău/ pământul poți auzi mai târziu/ fremătătorul tău tors când/ sub aripile ciorilor/ lumina se ascunde/ și furișatul bizar al șobolanilor/ între figuri de șah care/ de la un cap la altul negre par/ cad și literele de pe pagină/ scârțâie sub tălpi/ de undeva sau spre ceva/ pribeagă față pașii i se-adună/ în noapte/ octombrie/ în negura plăpumilor reci/ mă-nvelesc”. Deși nu lasă să se întrevadă, în poezie, care-și reprimă sentimentalismul, pulsează o tensiune pe care o dau și consecvența și focalizarea tematică. Aceasta nu-și are sursa în biologie, în senzorialitate, care lipsesc aproape total, ci în obsesia demonstrației. De aceea, rarele evenimente erotice sunt crispate, produc metamorfoze dureroase, agravează senzația de înstrăinare. Ca termen de comparație adversativă pentru sensibilitatea și luciditatea ofensate ale poetului, pentru destinul său reflexiv și apostatic, este folosită imaginea pe deplin fericită și mulțumită a animalului: „lângă pleoapa larg deschisă/ ațâțător sclipește/ bulgărele de sare/ în ceața dorinței crește/ se apropie/ întregu-i trup se cutremură/ când gustul îl amortește/ voluptos tresăltându-i limbă/ înțepenitu-i trup/ voluptoasa-i durere/ mădularu-i străbate/ capu-și ridică/ apatic se întinde/ lasă ca urdurosu-i ochi/ muștele zumzăind/ să-l înconjure” (*De toto corpore*). În psihanaliză se face o distincție fină între pulsivitatea umană, cu implicații culturale și simbolice, și instinctele animale. Însușirea cu care sunt dezavuate amestecul de mizerie și sublim, de iad și rai, forfota fără perspectivă a celor *patru miliarde de umbre*, încheierea de tratate istorice pe mesele pe care se plimbă gădacii de bucătărie îi dau poetului, cel puțin formal, aspectul unui profet care predică în pustie, așa cum se desprinde din această falsă *Rugăciune* care relevă zădărnicia: „Doamne/ lasă-ne să îmbrățișăm/ să apucăm/ ce putem dacă/ spre noi apleacă-ni-se mâna// acoperim nimicul”. Nemulțumirea răbufnește mereu, reproșurile adresate Creatorului acuză faptul că a făcut o lume imperfectă, incapabilă să se cunoască pe sine, muritoare: „Dumnezeu dacă mă iubește/ de ce trebuie să mă ierte?” (*Nod gordian*), „se fărâmițează omul/ zdrobitul trup/ e-al gravitației/ dar unde se scurge/ storsul suflet?” (*Euforie*), „nu doar să fim –/ să trăim vrem” (*Pahar cu otravă*), „de două ori aș muri dacă și decesul/ s-ar stinge cu mine –” (*Rudă cu moartea*).

Alienarea de sine, duplicitatea îl fac pe poet să nu se recunoască în nimic, să se considere mereu un altul, să fie circumspect, să nu aibă încredere în ce spun cuvintele, să nu își înțeleagă existența. Poemul *Antecedente* dă imaginea monstruoasă a omului definit de o vorăcitate totală care, în final, se întoarce chiar asupra sa oferindu-i și prima certitudine a existenței sale: „negăsind altă îmbucătură/ pe mine însumi m-am îmbucat/ și atunci cu-înfrigurare a mă cauta/ început-am căci am simțit:/ că SUNT”.

Acțiunile oamenilor, însăși existența se află sub semnul păcatului fără de sfârșit, inevitabil. Modelul pare a fi omul existențialist, abandonat, problematic, plin de îndoieli, dramatic prin singurătatea și inutilitatea sa. Vinovat, după părerea autorului, este Dumnezeu care a creat o imitație, un fals, un actor care suferă, dezgustat de propriul destin și de lumea din jur. Nimic nu mai poate lecu starea anxioasă fixată în mintea acestuia: „din dragoste nu poți muri/ dar poți în

aki hamis utánzatot teremtett, olyan színészt, aki saját sorsából és a környezetéből kiábrándulva szenved. Semmi ellenszere nincs ennek az elmében rögzült nyugtalanságnak: „a szerelembe nem lehet belehalni / de ebbe a szerepbe igen / én megmosom a lábaitokat / de ti tartsatok méltónak arra / hogy hajléktokba beléphessek / egymásra vagyunk utalva / mégis magányos vadakként fogunk elhullni / addig is megpróbálunk valamit / mert jön a csend és betöri dobhártyánkat / jönnek a kérdőjelek és beakasztanak / a kétely fullasztó kamráiba / jönnek az árnyak a félelem a keresgélés / VAGYOK? ki vagyok?/ ellentétes személyiség-lehetőségek / mutatványok s többé nem tudsz beilleszkedni / elveszíted barátaidat / keresni kezded (hányadszor?) igazi arcodat / az egymásra rakott maszkok mögül / a semmi mered szembe veled” (A színész monológja).

Rémlátomásszerű tematikája miatt a könyv gyógyíthatatlan elégiaként olvasható, a szerzője pedig született vigasztalhatatlan: „a napba nézek: fekete folt/ s ezután bármire esik pillantásom / kíséri azt a gyász pecsétje” (Fekete folt a napban). A komor vízióhoz – talán előrelátható módon – démoni, ironikus, szatirikus magatartás társul, amint ez teljes mértékben megmutatkozik a kötet címadó versében, amelyben egy vádoló, istengyalázó misét celebrál a költő, jöllehet a szöveg valójában egy heves gúnyirat. Különböző magatartások jelennek meg, egy súlyos, feloldhatatlan reflexiókra épülő háttérrel: a heves szatíra, a kifejezett neheztelés, a frusztráló igazságtalanságok, amelyek gyakran a szavak tisztátalanságát, romlottságát idézik, a bukott világ elítélése, a heves viták egy olyan Istennel, amelyben a költő nem hisz, a sorsa miatti elégedetlenség, az a kellemetlen érzés, hogy el kell viselnie a fiatalság természetes következményeit stb. Jöllehet a költő nem tud, és nem is célja kilépni szkeptikus magatartásából, van egy olyan megoldás, amelyet az egyik versben „belső forradalom”-nak nevez.

Ramuri irodalmi folyóirat, 2009

Ştefan Borbély: Missa bestialis

A versek kelléktárát figyelmesen kidolgozott inkongruenciákra alapozó manierista képiség uralja: szétszórt tárgyak, maszkok, amelyeket hol a költő, hol más személyek hordanak, tékozló fiúk és atyák. A napba tekintve a költő nem a ragyogást látja, nem az életadó meleget érzi, hanem a fekete foltokat az égitest felületén, másképpen szólva: a fényt szétdaraboló árnyéket, az aszisztematikus feketét, amelynek hatásaként a domináns sárga egységét veszti a sötétség sávjában. A poszt-harmonikus világ rögeszméje, amely tárgyak és széthulló élőlények maradványaiból, inkongruens törmelékéből áll össze, T.S. Eliot Pusztai országából jön, ehhez adódik hozzá a Babits Mihály és József Attila irányából érkező negatív egzisztenciális borzongás, ám a metafizikai érzésbe konvertált egzisztencialista reszketés e két utóbbi mesterétől eltérően Balázs F. Attila nem

rolul acesta/ eu vă spăl picioarele/ dar învredniciți-vă-atât/ cât în casă să mă primiți/ unul de altul depindem și totuși/ în singurătatea sălbatică vom cădea/ și pân-atunci vom încerca ceva/ căci vine tăcerea și timpul ni-l sparge/ vin semnele de-ntrebare/ și ne-atârnă-n sufocantele-ncăperi/ ale incertitudinii/ vin umbrele temerile cântările/ SUNT? cine sunt?/ opuse personalități – roluri/ posibilități jonglerii nicidecum/ nu te poți adapta/ prietenii ți-i pierzi/ începi a căuta (a câta oară?)/ adevărata-ți față/ printre măști puse de-a valma/ nimicul încremenește” (*Monologul actorului*).

Prin tematica sa obsesivă, cartea conține o elegie fără remediu, autorul fiind tipul dezolatului nativ: „privesc în soare: pată neagră/ de-acum pe orice-mi va cădea clipirea/ pecetea doliului îl va-nsoți” (*Pată neagră în Soare*). Viziunea sumbră este completată, poate previzibil, de o latură demonică/ironică/satirică, exhibată din plin chiar în poemul titular, în care este oficiată o *mesă* incriminatoare, blasfematoare, textul fiind în realitate un pamflet vehement. Sunt reunite atitudini diverse, un background cu reflecții grave, insolubile, o satiră înfocată, exprimarea de resentimente, enunțarea unor nedreptăți frustratoare, având ca teme natura coruptibilă a cuvintelor, condamnarea societății (de)căzute, dispute violente cu un Dumnezeu în care poetul nu crede, nemulțumirea acestuia în legătură cu modul în care există, neplăcerea că trebuie să suporte consecințele firești ale vârstei sale tinere etc. Deși se pare că autorul nu poate și nici nu-și propune să iasă din sistemul său sceptic de înțelegere, o soluție există, și este numită într-un poem, *revoluția interioară*.

Attila F. Balázs este un liric sensibil la ceea ce se întâmplă în interiorul și în jurul său, convins deocamdată de *adevărurile* pe care le deține, reflexiv, intransigent, complăcându-se în rolul de poet dramatic și dramaturgic. Cartea, care conține puternice erupții subiective, este unitară, bine structurată, configurându-se în jurul unei crize metafizice.

Revista Ramuri, Craiova, 2009

Ștefan Borbély: Missa bestialis

Recuzita versurilor e dominată de un imaginar manierist, bazat pe incongruențe atent elaborate: obiecte împrăștiate, măști purtate de diferite persoane, unele fiind ipostaze ale poetului însuși -, fii și tați risipitori. Uitându-se în soare, poetul nu vede strălucirea, nu simte căldura dătătoare de viață, ci petele negre de pe suprafața astrului solar, altfel spus: umbra care fărâmițează lumina, negrul asistematic care face ca galbenul dominant să își piardă unitatea în franjuri de întunerie. Obsesia unei lumi post-armonice, formate din resturi de obiecte și de ființe fărâmițate, din molozuri incongruente vine din Țara pustie a lui T.S. Eliot, căreia i se adaugă un frison existențial negativ sosit din direcția lui Babits Mihály și a lui József Attila, numai că, spre deosebire de acești din urmă doi magiștri ai tremurului existențial convertit în sentiment metafizic, Balázs F. Attila nu acuză

inkriminálja a szétesést, viszonyulásában nincs sem szorongás, sem elidegenítés, hanem szembe néz vele, mint az általa megélt új – alkony-modern? – idők jelét.

E tekintetben a kötet képi és ideatikus koherenciája példás: semmi oda nem illő, semmi diszkordancia, vagy engedmény az egész élvezetére irányuló vágynak, mindenütt csak szétszóratus (diszemináció), lét fragmensek, sávok, amelyek már nem állnak össze egy kerek, integráló rajzolatú szöveggé. „Mozgásformám a zuhanás” – mutat rá a költő a De Profundis című versben, hogy azután választását az ellenőrzött össze-nem illések apoteózisába öltöztesse, a Demiurgosz által már nem irányított lét specifikumaként.

Gyakorlatilag itt két kompenzáló megközelítési módja is kínálkozik a költő által hipotézisként javasolt egzisztenciális kalandnak: önhittent a hiányzó Demiurgosz helyébe állva kötelezni a dolgokat a rendszerezett működésre belső kohéziójuk függvényében, vagy megpróbálni saját kezűleg visszaállítani az elveszett rendet. Az első reakció az örök romantikából fakad, a második neoklasszikus. Az utóbbi működését Valéryre vagy a román Doinaşra gondolva érthetjük meg: mindkettőjük számára a világ, mint eredeti adottság, megrázó diszkontinuitásként létezik, s a költő küldetése újra rendbe tenni azt, ami szétfoslott, kényszeríteni a dolgokat arra, hogy alávéssék magukat egy totalizáló, logikus harmóniának. Ha elolvassuk a terjedelmes és fölöttébb kidolgozott Előzmények című poémát, látni fogjuk, hogy ezen utak közül egyik sincs ínyére Balázs F. Attilának, az ő számára az inkongruencia hiánya maga az aszisztematikus közeg, amelyben az élőlénynek élnie adatott, agresszív jelektől és jelképektől átjárt világunkban, felvállalva a rendszernélküliséget (aszisztematikuságot), mint esztétikai jegyet. Az Előzmények az önfelfalást metaforizálja, mint az autoerotizmus extrém vektorát, amelyre az Egység képes: saját magát felfalva feldarabolódik, eltűnik a dolgokban és csalóka maszkok mögött, a vers ugyanakkor egy meghatározó ars poetikát is megjelöl, amennyiben szerzőnk számára a vers maga óriási esztétikai Moloch, amely mindent bekebelez, majd szétszór plurális formákban. Verset írván a költő csak egy ilyen sokarcú Demiurgosz helyébe tudja helyezni magát, ami újból csak a Balázs F. Attila által művelt képzeletvilág manierista szubsztanciáját jelzi, az időbeli romlandóság akut érzésében feszülőt, egy szétesett, szétporlott Időt ábrázolva, amelynek a logikáját már csak a részlet mulékony koherenciája képes megeremteni.

A robbanás, törés része egyébként a kötet központi képiségének. A Felrobbant akvárium című versben a belső centrifugális feszültség áldozataként, elpusztul maga a címben említett eszköz is, amelyből lopva, de boldogan siklik ki a költő. Az Eufória című vers – és egyébként az egész kötet – főszereplője a „darabokra esett ember”, aki megtapasztalja az önelvesztés érzékiségének teljes centrifugális erejét: „elveszíteni csak magamat tudom”. „Az utolsó fényvitorlás megfeneklett” – állapítja meg a költő a Megtört kenyér című versben, hogy utóbb bekerüljön az élet örvényébe, egy vízimalom kerekéi közé, amelyek nem örölnék már mást csak emészthetetlen liszt steril maradványait.

destrămarea, nu se raportează la ea în mod anxios sau alienant, ci și-o asumă pe față, ca semn al timpurilor noi – crepuscular-moderne? – pe care le trăiește.

Sub acest aspect, coerența imaginară și ideatică a volumului e exemplară: nici o discordanță, nici o concesie tăcută dorinței de a savura întregul, peste tot doar diseminare, existențe fragmentate, franjuri care nu se mai articulează într-o țesătură cu desen rotund, integrator. „Forma miscării mele e prăbușirea” precizează poetul în *De Profundis*, pentru a-și îmbrăca ulterior selecția într-o apoteoză a discordanțelor controlate, specifice unei existențe pe care Demiurgul nu o mai ordonează.

Practic, ar exista, aici, două căi de abordare compensativă a aventurii existențiale sugerate ca ipoteză de către poet: să i te substitui orgolios Demiurgului absent, pentru a obliga lucrurile să evolueze sistemic, în funcție de coerența lor internă, sau să încerci tu însuși să refaci ordinea pierdută. Prima reacție e de proveniență etern-romantică, a doua e neoclasică, și, pentru a vedea cum funcționează aceasta din urmă, nu avem decât să ne gândim la Valéry sau la Doinaș: pentru amândoi, lumea există, ca dat originar, în forma unei discontinuități bulversante, poetului revenindu-i misiunea de a pune din nou în ordine lucrurile destrămate, de a forța aceste lucruri să se supună unei armonii logice, totalizante.

Dacă citim vastul și foarte elaboratul poem *Antecedente*, vom vedea că niciuna dintre aceste căi nu-i este pe placul lui Balázs F. Attila, pentru care lipsa de congruență e chiar mediul asistemic în care ființei îi este dat, în lumea noastră traversată de semne și de simboluri agresive, să trăiască, asumându-și asistemicitatea ca marcă estetică. *Antecedente* metaforizează o îngurgitare de sine, ca vector extrem al autoerotismului de care este capabilă Unitatea: devorându-se pe sine, ea se fărâmițează, dispare în lucruri și în măști înșelătoare, poemul marcând, totodată, și o artă poetică definitorie, întrucât, pentru autorul nostru, poezia însăși este un uriaș Moloch estetic care devoră totul, diseminându-1 apoi în forme plurale. Scriind poezie, poetul nu i se poate substitui decât unui asemenea Demiurg abstruz, ceea ce indică, din nou, substanța manieristă a imaginarului practicat de către Balázs F. Attila, ancorată într-un foarte acut sentiment al perisabilității temporale, specifice unei Durate sparte, pulverizate, a cărei logică nu mai e dată decât de coerența efemeră a fragmentului.

Explozia, spargerea fac parte, de altfel, din imagistica centrală a volumului. În poemul *Acvariu explodat*, se distruge, pradă unei tensiuni interne centrifuge, chiar recipientul numit în titlu, poetul strecurându-se din el „hoțeste”, dar „fericit”. Protagonistul poemului *Eufrie* – și al întregului volum, de altfel – e „omul fărâmițat”, care experimentează o voluptuoasă forță centrifugală a pierderii de sine: „de pierdut doar pe mine mă știu”. „Ultima corabie de lumină a eșuat” – conchide poetul în *Pâine ruptă* (poate „frântă” ar fi fost mai bine, ca traducere...) - , pentru a intra, ulterior, în „vârtejul” vietii, între roțile de apă ale unei mori care nu mai macină decât resturi sterile de făină nehrănitore.

Két, ismétlődő attitűd bontakozik ki, mindkettő állandósul a kötetben. Az első az erotika, ám nem a testé, hanem a léleké – az érzemé, nem pedig a megsemmisítő, érzéki nemi gyönyöröké. A költő azonban, egy gyengéd, megmentő szerelem lángjának táplálására képtelen, zavarodott szerelmes, aki elveszti önmagát mindegyik szeretőben, akivel találkozik: ahelyett, hogy felfrissítő teljességében élne meg az éroszt, töredékekben éli meg, mivelhogy számára bármilyen életbeli tapasztalat nem lehet más, mint a szétporlasztó kudarcé, a maradékokká szétesett szép formáé. A másik attitűd az egzisztenciális teatralitásé, avagy a maszké. A kötet tele van maszkokkal és elképesztő szerepjátásokkal. A maszk valóságos rögeszme Balázs F. Attila számára, de nem azért, hogy kifejezze az időleges inkonzisztenciát, amelybe elfátyolozta magát az, ami egykor autentikus volt, hanem mert a világ, amelyben élünk, már nem egyéb hamis képek végtelen soránál. Maszkokban élünk, és azért, hogy maszkokká válhassunk, mindig mássá, magunktól mindig idegenné, ám felkavaró egyezésben a korrallal, amely már nem létezik csupán illúziót keltő maszkokban, látszatokban, amelyeket úgy vállalunk fel, mintha autentikusak volnának.

Az analógia ismét a Genézisre utal: az örök, egyetlen és oszthatatlan Őristen szükségét érezte annak, hogy elidegenüljön önmagától, megalkotván a sokféleséget (hegyeket, tengert, embert), lemondván az örökkévalóságról egy fogadás kedvéért, amelyet a szekvenciális időbeliséggel, a töréssel kötött. „Csak az örök, amibe nem bújhatunk” – írja Balázs F. Attila. A többi – vagyis az, ami nekünk, embereknek megadatott, nem más, csak végtelen alakoskodás, szereptudat. Nem a bűn terül szét büntetően és rémisztően a Demiurgosz és az Ember közé – sugallják a versei annak a kötetnek, amit épp most olvasunk – hanem az ember boldogan viselt átka, hogy maszkokat viselhet, hogy elrejtőzhet mások és önmaga előtt, szemben a rejtőzésre képtelen Istennel, akit csak azért nehéz meglátni, mert ő nem rejtőzködhet, nem partikularizálódhat valamely maszk révén, mert nem fejeződhetik ki látszatokban.

„A szerep én vagyok mert önmagam játszom / szöveggel vagy szöveg nélkül” – mondja ellentmondást nem tűrve a költő a Színpad az egész... című versben, és a teatralitás összezavart szükségessége rögeszmésen visszatér több költeményben, legalább két értelmezési lehetőséget nyújtva. Az egyik a „részekre hullott emberre” jellemző folyamatos önporlasztás a szerepek révén, a kiegészítő értelmezés pedig a létnek mint olyannak a színpadiasítása, ami a költőt nyugodt és kiszámított lázadóvá teszi, az Istenséggel szemben álló logikus és hideg renegáttá, mint a Gordiuszi csomóban, ahol csak látszólagos ellentmondásként jelenti ki: „ha szeret engem az isten,, miért kell megbocsásson?”

Előszó in: Missa bestialis, 2008

Două atitudini recurente se desprind de aici, ambele fiind omniprezente în volum. Prima dintre ele este erotica: una care aparține sufletului, nu corpului, sentimentului, nu voluptății sexuale nimicitoare. Poetul este, însă, un iubit abstruz: incapabil de a întreține flacăra unei iubiri tandre, izbăvitoare, se pierde pe sine în fiecare iubită pe care o întâlnește în cale, trăiește erosul în frânturi, în loc să-l trăiască integral, revigorant, fiindcă orice experiență vitală nu mai poate fi, pentru el, decât una a eșecului pulverizant, a resturilor în care se destramă forma frumoasă. A doua atitudine aparține teatralității existențiale, sau măștii: volumul este plin de măști și de autoipostazieri halucinante, masca este o adevărată obsesie pentru Balázs F. Attila, dar nu fiindcă ea ar exprima inconsistența vremelnică în care s-a drapat ceea ce a fost odinioară autentic, ci fiindcă lumea în care trăim nu mai este decât una a simulacrelor infinite: trăim prin măști și pentru a deveni măști, mereu alții, mereu străini de noi înșine, dar în bulversant acord cu timpurile care nu mai există, nici ele, decât prin măști iluzionante, prin aparențe pe care le asumăm ca și cum ele ar fi autentice.

Analogia are în vedere, din nou, Geneza: etern, unic și indivizibil. Dumnezeu a simțit nevoia să se înstrăineze de sine creând diversitatea (munții, marea, omul), renunțând la veșnicie pentru un pariu făcut cu temporalitatea secvențială, cu ruptura. „Veșnic – scrie Balázs F. Attila – e doar în ce nu ne putem ascunde”; restul – adică ceea ce ne-a fost dat nouă, oamenilor, nu e decât ipostaziere infinită, conștiință de rol. Nu păcatul se așterne, punitiv și terifiant, între Demiurg și Om – sugerează poemele volumului pe care îl citim acum –, ci blestemul fericit al omului de a putea purta măști, de a se ascunde mereu din fața celorlalți și a lui însuși, spre deosebire de Dumnezeu, care nu se poate escamota, dificultatea de a-l simți și de a-l vedea fiind dată, de bună seamă, doar de faptul că Divinitatea nu se poate particulariza prin intermediul vreunei măști, prin faptul că El nu se exprimă prin simulacre.

„Rolul sunt eu, căci pe mine însumi mă joc cu sau fără de text” – spune apodictic poetul în Totu-i o scenă, exigența abstruză a teatralității revenind, apoi, obsesiv pe parcursul mai multor poeme, cu cel puțin două deschideri de sens: al continuei pulverizări de sine prin intermediul rolului, specifice „omului, fragmentar” și – complementar, ca sens – al teatralizării ca atare a existenței, ceea ce face din poet un insurgent calm și calculat, un apostat logic și rece al Divinității, ca în Nod gordian, unde el spune, doar aparent paradoxal: „Dumnezeu dacă mă iubește/ De ce trebuie să mă ierte?”.

Prefață în: Missa bestialis, 2008

François Bréda

Az oldódó lovag

Az irodalmi „barlangászat” – mármint a kritika – talán egyik legérdekfeszítőbb tanulmányozandó jelensége – a „búvópatak”, amely hol megjelenik, hol eltűnik, hol elnyeli őt Gea, a Föld, hol csodaszerűen újra kirobbantja magából. (...)

Ilyen „búvópatak” irodalmunkban... Balázs F. Attila.

Az idők burkában-méhében érlelődő természetes Kincset – a Gömbbé Göngyölődő szemantikai igaz-Gyöngyöt – csak akkor találhatjuk-találhatja meg, sugallja a Költő, ha van amolyan szellemi fülünk-hallásunk az életre és a halálra, s ha Isten végtelen mondatából kihámozod /mint kagylóból a fehér csodát /a neked szóló egyetlen szót (Az Arctalan oldalán, p.61), tanítja nekünk, a fölszínen evezőknek a Gyöngyhalász-lovag.

A villon-i Coquillard-ok, a Kagylósok világlátását is magába ölelő balázsefi misztika, a Meztelenek Misztikájának a Kódexe előírja azonban a gnosztikusok szellemében azt a rituális Felejtést is, amely nélkül a fény teológiája a pusztá rajongás kiürült gyakorlata lenne csupán : felejtse el /ne keresd a csillogó fehérség /mélyén lapuló homokszemet (uo.), (...)

Az egzisztenciális lélekmérést a szavak megítéltetése és megmérettetése kíséri, hisz a szó, miként e morféma-kozmoszok között bolyongó Poétánk is mondja, „határ test és lélek között” (Íge és igen, p. 38). (...)

A metafizikai vizsgálódás-keresés eredménye pedig egy nemkülönben metafizikus Válasz : Én vagyok?/ lépteim még bemérik /faltól falig /arctalan brigád /falazza be /szobám ajtaját-ablakát /- ott vagyok bent? – /nem-Én (Menedék, p. 68.)

A Vágások híres Kockájának (vagyis a Testnek) a hat lapja végül is a szuper-nehez ponttá, ama Kővé, a Bölcsék Kövévé, az ént önmagából kiszorító, személytelen élet-vízzé, élet-Lévé – Lélekké – sűrűsödik, préselődik össze: hat betonsík közeledik hat irányból /szűkül egyre szűkül a tér a lehetőségek /a lepergő percek fejig tornyosulnak /egyre nehezül a légzés /a kikopott tű még felszedi /a hang-és dallamfoszlányokat /(uo., p. 20),

A tengerparthoz érve, a Meztelenné lett Búvópatak-lovag levetette legutolsó testét-álarcát-páncélját is.

Meztelen (vö. rom. gol, meztelen, üres) maradt, ... mint mi.

Traian Ștef

Tânguire și luciditate

„Aventura” sa lirică este determinată de conceperea metafizică a existenței și „se desfășoară în tensiunea dintre Creator și creatural, metaforele biblice ale lui Balázs F. Attila indicînd cu claritate un sens al căderii, al desprinderii de empireu, omul devenind, în această logică, o ființă a diseminării, a rătăcirii”. În ce privește „recuzita versurilor”, Ștefan Borbely consideră că e „dominată de un imaginar manierist, bazat pe incongruențe atent elaborate”. „Frisonul existențial negativ” al lui Balázs F. Attila ar veni dinspre poezii maghiari Babits Mihaly și József Attila, „numai că, spre deosebire de acești doi magiștri ai tremurului existențial convertit în sentiment metafizic, Balázs F. Attila nu acuză destrămarea, nu se raportează la ea în mod anxios sau alienant, ci și-o asumă pe față, ca semn al timpurilor noi – crepuscular-moderne? – pe care le trăiește”. Borbely mai apreciază „coerența imaginativă și ideatică a volumului”. Acestea fiind spuse, ne aflăm în fața unei cărți de poezie cu miză existențială evidentă, al cărei autor potrivește foarte bine „recuzita” cu imaginarul.

Cartea însăși e atent construită, titlul nefiind deloc „bestial”, în sensul limbajului comun contemporan, adică unul care să contrarieze, ci „bestial” în sensul bun, al potrivirii inspirate și raționale. Missa bestialis, nu Missa solemnis. O liturghie din cartea realității, peste mizeria noastră și nu o rugăciune înălțată, nu ingenunchere, nu recunoștință, nu slavă. Nu lipsește din versurile lui Balázs F. Attila sentimental religios, nu lipsește dorința de a primi sacral, dar acestea sînt tulburate de lumea a cărei parte este și de acei demoni pe care îi știe pe aproape și pe care i-a urmat uneori, cu deznădejdea că ar putea fi gol cerul și „prin poștă vine ziua de mîine”. E în carte și missa bestialis și missa solemnis. Și în Missa solemnis a lui Beethoven, la care e firesc să ne raportăm, există acest dramatism al ridicării privirii spre cer. Ne găsim, însă, într-o altă lume, cu experiențele negării și ale indifferenței consumate, unde experiența personală are alte atribute și, mai ales, spaime.

Totul începe cu o voce scăzută, într-o liniște amorțită, unde epicul e spart cu sentimente („veșnic e doar în ce nu ne putem ascunde” sau întrebări grave („indicatorul stă? sau cu el se-nvîrte lumea?”). Aș putea spune că toată această construcție are trei „coridoare”, teme: deznădăcinarea, credința și iubirea. Ele nu sînt vizibile, marcate și luminate, ci se întrepătrund, se despart, se contopesc. Spațiul amintit cu obiectele lui domină în prima parte, cu poeme care în general nu depășesc pagina („Recuzită”, „Orașul surpat”), dar locul se surpă și deznădejdea interioară începe să marcheze existența, poemele cresc în strigăte deznădăjduite, acuzațoare, cinism, sau cerînd alinarea: cine să ne scoată din mocirla ce-i /de văzut și totuși de nevăzut /cu ochii cășcați căutăm urmele /desculților noștri strămoși care /mai întotdeauna se pierd în posadele /mîloase ale regatului de papură /cu ce mai simțire pășesc înainte /printr buzdușanele trestiilor /titrați cioflingari lozincari /băloși ăstora nu le trebuie milă / ca în final, mai fără vlagă, poetul să se întoarcă, declarat, la el însuși, marcat

de această dată de timp, cu speranța că urmele sale vor fi găsite cândva („continuu tastatura lovește/salvează undeva totul”)

Majoritatea poemelor apar ca niște psalmodieri unde traducerea din maghiară a fost ușurată de topica așezării predicatului la sfârșit. O psalmodiere liturgică, tînguire și zvîcnet orgolios, iar peste ele luciditate. Poezia lui Attila se situează, am impresia, undeva între poezii maghiari și cei români ardeleni optzeciști, între frustetea adeseori cinică a primilor și rafinamentul construit al celorlalți.

Familia nr. 1-2 , 2009

Kocur László

Utószó

Balázs F. Attila első verseskönyvébe 76 vers került be, négy ciklusba rendezve. A kötet címe – mint már említettük – a Maszkok lett. A maszkok határozzák meg az első ciklust, melynek címében is helyet kaptak: Kulisszák avagy melyik maszk mögött felejtettél, Uram. Úgy gondoljuk, a cím az (ál)arckeresésen és az alakváltogatáson túl Balázs F. Attila költészetének egy másik, nehezen elhanyagolható vonására is rámutat, a transzcendenciával való folyamatos párbeszédre. Az első ciklus íve egyfajta befogadó felhalmozástól az értékvesztésig vezet. A rendkívül hangsúlyos – kötet- és ciklusnyitó pozícióba – került Előzmények című vers beszélője igyekszik elpusztítva magába integrálni mindent: „fákat ettem / gyökerestül és vadmadarakat és / szikár szirteket halat pikkelyestül / alélt nádasokat csángó tajtékfelhőt / csapott sörényű lovakat vadrózsabokrot”; míg destruktív törekvése öndestrukcióba csap át: „további préda után néztem / nem lévén más falat felfaltam magamat.” Ez a fajta önpusztító attitűd aztán más költeményekben is visszatér: „csapdába fogott / vadkan hörögve mélyesztette tulajdon testébe / agyarát” (A világban, ahonnan jöttem). De nemcsak önmagába, önmaga köré is felhalmoz mindenfélét: „kancsók gerebenek héhelők orsók festett és / faragott guzsalyak órák kalamárisok mozsarak / csengők nyársak botok sorakoznak táramban” (kellékek). (Talán mindössze ez a két vers az a hetvenhatból, melyekben a lírai alany építkezik, a többiben megválnak valamitől, vagy elvesznek tőle valamit. Hogy ez a fajta értékvesztés látens lelki igénye is, azt csak a kötet utolsó előtti helyére került, Gyónás üres gyóntatószékben c. vers fedti fel.) (...)A Balázs F. Attila versek maszk(ok) mögé rejtőző alanya a rimbaud-i én felfogást hangsúlyozza: az én mindig valaki más. Így lehet, hogy „önnön életét keresi s ha nem leli /

mint élő szülőkkkel árva / a másét ölti magára” (Kulisszák mögött); (...)„férj, szerető, szülő, rokon,

barát, régiséggyűjtő” próbál lenni. (...) A második ciklus – az Eufória, avagy látomások éjszakája – nem ezt a hangütést folytatja, s formailag ugyan követi a kötetnyitó ciklust – szabad verseket olvashatunk –, de a költemények lényegesen rövidebbek. (...) A kialvó gyertya nyomán bekövetkező sötétség teremti meg a Látomások pókok és patkányok látogatta, nyomasztó terét. Így aztán az Eufória sem annyira eufórikus: „kicsavart nyakú hattyúk / nyálkásan csusszanó halak / földbe öltöztetett csontvázak / nyomorék csúszómászók”. A *Fohász, avagy a mi szőlőink virágban voltak* című ciklus súlypontját a három halálvers képezi, melyekben anyjától és nagyanyjától búcsúzik. A Nagyanyám című vers zárlatában a halott nagyanya panteista módon tér vissza, míg a Fekete folt a Napban címűben a hiányt kozmikussá tágítja; De a halált tematizálja a Méregpohár című vers is. A halálhoz valamiféle kilátástalanság löki a vers hőseit. Erre köt rá a Halállal rokon is. Míg az előzőben azt olvashatjuk, „felejtjük el nyelvünket / füvektől és fáktól tanuljunk újra beszélgetni”; addig itt ez az állapot már bekövetkezett: „tanulok a füvek nyelvén / tiltakozni.” Ebben a ciklusban található eredetileg a később önálló kötetcímmé emelkedett Meztelen lovagok is, melyhez később térünk vissza, itt csak annyit jegyeznénk meg vele kapcsolatban, hogy egyáltalán nincs hangsúlyos pozícióban. Lehet, hogy észrevétlen maradt volna, ha a későbbi, radikális kiemelés fel nem hívja rá a figyelmet. A kötetzáró Csapda, avagy amikor nem nő árnyékunk című ciklusból pedig a legtöbbet, hét költeményt emelt át a szerző, köztük a ciklust nyitó Hiányzik még valamit. Első hallásra úgy gondolhatnánk, ez a költemény a kötetben már elő-előbukkant általánosabb jellegű hiányérzetet fogja hangsúlyozni, helyette azonban egészen pontosan kimondja: „hiányzik valami – / példának okáért egy szerelem (ezt / nagy betűvel kellett volna írnom).” Erre a hiányérzetre reflektál aztán a Melyben így szól kedveséhez, a Megtisztulni szerelemben, a Füvek oltárán, a Hiányzol, az Amikor próbálsz megérteni, a Virágok mérgétől kábultan, a Szerelmünk elfelejtett ballada, az És újra a szerelemről, de az Amikor nem nő árnyékunk és a Csapda című vers is. A kötetet két nagy összegző jellegű költemény zárja, a Gyónás üres gyóntatószékben és az (Egy) előbbi nemzedék kiáltványa. (...)

Szókeresztem, 2004.

Bio- bibliográfiai adatok

BALÁZS F. ATTILA

Költő, író, kiadóvezető, műfordító
www.ab-art.hu; www.szorosko.eu
balazsef@gmail.com

Született: Marosvásárhely, 1954. 01. 15.

Tanulmányai:

Ditrói Gimnázium, 1969–1973.

Gyulafehérvári Hittudományi Főiskola, 1973–1976.

Egyéb tanulmányai:

1976. Marosvásárhelyen bábszínész képző tanfolyam

1977–1982. Bukarestben könyvtáros továbbképző tanfolyam

Életpálya:

1976-1977. A marosvásárhelyi Állami Bábszínház bábszínésze

1978–1989. Csíkszeredán a megyei könyvtárban könyvtáros majd főkönyvtáros

1978-ban létrehozta a Jelenlét Irodalmi Színpadot

1989 óta Pozsonyban él

1990. A Szlovák Rádió, a Nap munkatársa

1993. A Szabad Újság és Új Szó munkatársa

1993. A Madách Kiadó menedzsere

1994-ben létrehozta az AB-ART Kiadót, melynek azóta is vezetője

Szakmai elismerések, kitüntetések:

1984. A galaci Duna balladái költészeti fesztivál 2. díja

1992. Madách Nívódíj

2009. A máramarosszigeti Nemzetközi Költészeti Fesztivál díja

Date bio- bibliografice

BALÁZS F. ATTILA

Poet, scriitor, editor, traducător
www.ab-art.hu; www.szorosko.eu
balazsef@gmail.com

Născut la Tg. Mureș în 15. 01. 1954.

Studii:

Liceul Teoretic din Ditrău

Institutul de Teologie Romano-Catolică Alba Iulia, 1973-1976

Cursuri de calificare:

1976 Teatrul de Păpuși Târgu Mureș, păpușar

1977-1982 Centrul de perfecționare bibliotecari, București

Ocupatii:

1976-1977 păpușar la Teatrul de Păpuși Târgu Mureș

1978-1989 bibliotecar la Biblioteca Județeană din Miercurea Ciuc

1978 a înființat Teatrul literar Jelenlét la M. Ciuc

Din 1989 trăiește la Bratislava

1990 reporter la Radio Bratislava

1993 ziarist la cotidienele Szabad Újság și Új Szó

1993 manager la Editura Madách

1994 înființează Editura AB-ART, pe care o conduce și azi

Premii/distincții:

Premiul II. Festivalul Național de Poezie « Baladele Dunării », Ed. IX, Galați, 1987

Premiul Madách, Slovacia, 1994

Premiul Festivalului Internațional de Poezie din Sighetu Marmației, 2009

Tagság szakmai vagy más szervezetekben, társaságokban:

- 1994-től a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának tagja, 2 évig elnöke
- 1998-től Magyar Írószövetség tagja
- 2002-től Könyvszakmai Szövetség, elnök
- 2002-től Erdélyi Magyar Írók Ligája alapító tagja
- 2008-tól Romániai Írók Szövetségének tagja

Kötetei:

1. Maszkok. Versek. 1992. Madách
2. A macska leve. Novellák. 1992. Microgramma
3. Meztelen lovagok. Válogatott és új versek. 2002. AB-ART
4. Szókeresztem. 50 év – 50 vers. Dunaszerdahely, 2004. Lilium Aurum
5. Arcképcsarnok. Pozsony, 2004. AB-ART
6. Szlovákiai magyar ki kicsoda, főszerk., 2005, AB-ART
7. Szlovákiai magyar ki kicsoda, főszerk., 2007, Plectrum
8. Casanova átváltozásai – Premeny Casanovu bilingv kiadás, Plectrum, Losonc, 2007
9. Kortárs román költők, összeállította és ford., AB-ART, 2007
10. Antológia sucasnej rumunskej lyriky, szerk, AB-ART, 2007
11. Missa Bestialis. Versek Adela Iancu román fordításában, Limes, Kolozsvár, 2008
12. Menekülés a gettóból, műfordítások, AB-ART, 2008
13. Egy zacskó cseresznye, műfordítások, AB-ART, 2009
14. Versek / Poezii, bilingva, Limes / Dellart, Kolozsvár, 2009

Műfordítások:

1. Kortárs román költők, AB-ART, 2007
2. Varujan Vosganian: A kék sámán, AB-ART, 2009
3. Mircea Petean: Anna versek, AB-ART, 2009
4. Gabriel Chifu: Táblajáték (F. Brédával közösen), AB-ART, 2009
5. Angela Baci: Poezii / Versek (Lőrincz Máriával közösen), Limes, 2009
6. Mircea Petean: Poezii / Versek, Limes / Dellart, 2009

Colaborări:

- 1994 - Membrul Asociației Scriitorilor Maghiari din Slovacia, 3 ani președinte
- 1998 - Membrul Uniunii Scriitorilor din Ungaria
- 2002 - Președintele Breslei Cărții din Bratislava
- 2002 - Membrul fondator a Ligii Scriitorilor Maghiari din Ardeal
- 2008 - Membrul Uniunii Scriitorilor din România

Portofoliu de creații/opere:

- 1. Maszkok (versuri) Ed. Madách, Bratislava, 1992
- 2. A macska leve (proză) Ed. Microgramma, Bratislava, 1992
- 3. Meztelen lovagok (versuri) Ed. AB-ART, Bratislava, 2002
- 4. Arcképcsarnok (album lit.) Ed. AB-ART, Bratislava, 2003
- 5. Szlovákiai Magyar KI Kicsoda (redactor) AB-ART, Bratislava, 2004
- 6. Szlovákiai Magyar KI Kicsoda (redactor) Plectrum, Lucenec, 2007
- 7. Szókeresztem (versuri) Ed. Lilium Aurum, D. Streda, 2005
- 8. Casanova átváltozásai /Premeny Casanovu (proză bilingvă slovacă /maghiară)
Ed. Plectrum, Lucenec, 2007
- 9. Kortárs román költők, összeállította és ford., AB-ART, 2007
- 10. Antológia sucasnej rumunskej lyriky, szerk, AB-ART, 2007
- 11. Menekülés a Gettóból (tălmăciri din lirica românească) Ed. AB-ART, Bratislava, 2008
- 12. Missa Bestialis (versuri în traducera Adelei Iancu) Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2008
- 13. Egy zacskó cseresznye (antologia poeziei contemporane românești) Ed. AB-ART, 2009
- 14. Versek / Poezii, bilingva, Limes / Dellart, Cluj-Napoca, 2009

Traduceri:

- 1. Kortárs román költők, AB-ART, 2007
- 2. Varujan Vosganian: Kék sámán (Șamanul albastru), AB-ART, 2009
- 3. Gabriel Chifu: Táblajáték (Jocul de table), împreună cu F. Bréda, AB-ART, 2009
- 4. Mircea Petean: Anna versek (Poemele Anei), AB-ART, 2009
- 5. Angela Baci: Poezii / Versek, Limes / AB-ART, 2009
- 6. Mircea Petean: Poezii / Versek, Limes / Dellart, 2009

Antológiák:

1. Kimaradt szó. Versantológia. Bukarest, 1979. Kriterion
2. Ötödik évszak. Marosvásárhely 1980.
3. Tűzpiros szavak. Bukarest, 1981. Albatrosz
4. Vámbéry Antológia 1999. Dunaszerdahely, Lilium Aurum
5. Vámbéry Antológia 2006. Dunaszerdahely, Lilium Aurum
6. Szlovákiai magyar szép versek 2006. Dunaszerdahely, SZMIT
7. Szlovákiai magyar szép irodalom 2007, Dunaszerdahely, SZMIT
8. Tahle cvrt je nase, 2008, Mezera, Prága
9. Szlovákiai magyar szép irodalom 2008, Dunaszerdahely, SZMIT
10. PESNIKI ČAKAJOČI NA ANGELA, 2009, Apokalips Ljubljana
11. Vámbéry antológia, 2009, Dunaszerdahely, Lilium Aurum

Román, szlovák, szlovén, cseh, albán, angol, francia és svéd, német nyelvre fordították.

Antologii de poezie:

1. Kimaradt szó. Antologie. Kriterion Bucuresti, 1979.
2. Ötödik évszak. Tg.-Mures, 1980.
3. Tűzpiros szavak. Albatros Bucuresti, 1981.
4. Vámbéry Antológia. Lilium Aurum, Dunaszerdahely, 1999
5. Vámbéry Antológia, Lilium Aurum, Dunaszerdahely, 2006
6. Szlovákiai magyar szép versek. SZMIT, Dunaszerdahely, 2006
7. Szlovákiai magyar szép irodalom, SZMIT, Dunaszerdahely, 2007
8. Tahle cvrt je nase, Mezera Praga, 2008
9. Szlovákiai magyar szép irodalom 2008, Dunaszerdahely, SZMIT
10. PESNIKI ČAKAJOČI NA ANGELA, Apokalips, Liubliana, 2009
11. Vámbéry Antológia 2009. Dunaszerdahely, Lilium Aurum

A fost tradus în limbile: slovacă, cehă, slovenă, franceză, albaneză, suedeză, engleză, română, germană.

TARTALOM • SUMAR

Kellékek	6
Recuzite	7
Kulisszák mögött	8
In culise	9
Csendélet	10
Natură moartă	11
Színpad az egész...	12
Totu-i o scenă	13
Gordiuszi csomó	18
Nod gordian	19
Látomás I.	20
Vedenie I	21
Látomás II.	22
Vedenie II	23
Nolitánia	24
Nolitanie	25
Eufória	28
Euforie	29
De toto corpore	30
De toto corpore	31
Október	34
Octombrie	35
A nyár	36
Vara	37

Sorsok	38
Destine	39
Méregpohár	40
Pahar de otravă	41
Halállal rokon	42
Rudă cu moartea	43
Megtört kenyér	44
Pâine ruptă	45
Füvek oltárán	46
Pe-altarul ierbii	47
Amikor nem nő árnyékunk	48
Când nu ne crește umbra	49
A kórus	50
Corul	51
Augusztusi havazás	52
Ninsoare de august	53
Hiányzol!	54
Îmi lipsești!	55
És újra a szerelemről	56
Și din nou despre dragoste	57
Előzmények	58
Antecedente	59
A színész monológja	64
Monologul actorului	65
A világban ahonnan jöttem	74
În lumea din care am venit	75
Túl a falakon	82
Dincolo de ziduri	83

Meztelen lovagok	84
Cavalerii goi	85
Fekete folt a Napban	86
Pată neagră în Soare	87
Megtisztulni szerelemben	90
Să te purifici prin dragoste	91
Gyónás üres gyóntatószékben	92
Spovedanie în confesionalul gol	93
(Egy) előbbi nemzedék kiáltványa	102
Proclamația (unei) noi generații	103
Felrobbant akvárium	106
Acvariu explodat	107
Énekel a fa	108
Cântă copacul	109
A költő meghalt	110
A murit poetul	111
KRITIKÁK, TANULMÁNYOK	112
Paul Aretzu, A színész saját életszerepében	112
REFERINȚE CRITICE	113
Actorul în rolul vieții sale Paul Aretzu	113
Ștefan Borbély: Missa bestialis	116
Missa bestialis de Ștefan Borbély	117
Francois Bréda, Az oldódó lovag	122
Traian Ștef, Tânguire și luciditate	123
Kocur László, Utószó	124
Bio-bibliográfiai adatok	126
Date bio-bibliografice	127

Balázs F. Attila
Versek / Poezii

Ediție bilingvă în coeditarea editurilor

LIMES

Str. Snagov nr. 3/19.
400420 Cluj- Napoca
Editor: Mircea Petean
e-mail: edituralimes

ISBN 978-973-726-452-7

și

Dellart

Str. Băisoara, Nr 13/30.
Cluj- Napoca
Editor: Attila F. Balázs
Redactor: Béla Balázs

ISBN 978-606-92226-1-4

Balázs F. Attila
Versek / Poezii

A kolozsvári Limes és a Dellart
kiadók közös kiadása

Felelős kiadó:
Mircea Petean
Balázs F. Attila

Lektorálta: Balázs Béla
Nyomdai előkészítés: Balázs Béla